

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
 THE RUTHENIAN WEEKLY
 published every Thursday by
 The Little Russian Nat'l Union
 of America
 at
 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
 Subscription:
 per year..... \$2.00 To Europe:
 half year..... 1.00 per year..... \$2.50
 single copy... .05 half year..... 1.25

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

Залож. 1893 року.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
 виходить кожного четверга
 видає
"РУСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
 в Америці
 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
 Переплата:
 на рік..... \$2.00 До Європи:
 на пів року 1.00 на рік..... \$2.50
 поод. число .05 на пів року 1.25

РІК XXII. Джерси Сіті, Н. Дж., четвер, 15-го січня 1914.

Ч. 3.

III

VOL. XXII.

Jersey City, N. J., Thursday, January 15, 1914.

N. 3.

ЗАКОН ПРО ОБЕЗПЕЧЕННЯ РОБІТНИКІВ В СТЕЙТІ НЬЮ ЙОРКУ.

Легіслатура (сойм) стейту Нью Йорк під проводом губернатора Лішнїа ухвалила дня 15 грудня м. р. закон про обезпечення робітників на случай нещастя (The Workmen's Compensation Bill). Оцей закон ввійшов з днем 1-го січня 1914 р. в жите. Примусовий речення для працодавців назначено на день 1-го липня 1914 р.

Закон про обезпечення робітників є незвичайної ваги і значіння як для працодавців так і для робітників. На працодавців вкладає він примусовий обов'язок обезпечення всіх зайнятих ними робітників на случай нещастя підчас праці, але рівночасно звільняє працодавців від есентуального плачєня відшкодована робітникам. Робітникам знова дає закон гарантію що-до відшкодовання на случай нещастя з помпшенням коптовних і довгих процесів з працодавцями, на які вони досі були нарачені.

Працодавці можуть перевести се обезпечення в троякий спосіб. Вони можуть вичакувати асекураційні премії: а) до стейтеного фонду обезпечення або б) в однім з товариств обезпечення від випадків, якому стейтєве право дало дозвіл на ведення сего інтересу, або в) в товаристві взаємного обезпечення, яке можуть самі працодавці в тій цілі онсувати. Що тичить ся послідного, то закон дозволяє лише тоді на основані такогo товариства, коли до його основаня приступили найменше 40 працодавців, котрі zatrudнюють найменше 2,500 робітників.

В речинці до дня 1-го липня 1914 р. працодавці мусять заявити і прийняти один з вище наведених способів обезпечення, в противнім случаю відпадуть грошей карі, яка буде виносити один долар за кожного необезпеченого робітника і за кожний день проволочи в обезпеченю.

Переведення закону поручено спеціальному урядови так зв. комісії для відшкодованя робітників, зложеної з п'яти членів. Ця комісія має повновласть заряджувати стейтєвими фондами обезпечення і означувати висоту асекураційних премій для поодиноких груп працодавців. Вона має рівнож право провірювати кожний случай і означувати висоту відшкодованя.

Важніші постанови в справі відшкодованя.

На случай смертельного випадку:

а) Коли обезпечений робітник не лишив ані жінки ані дітей, то відшкодованє має бути виплачене в такій висоті, щоби покрити кошти лічєня і похороу.

б) Коли лишилась вдова, то їй належить ся річна рента в висоті 30% пересічного річного зарібоку обезпеченого, а кожній дитині в віці нижче 18 літ дальших 10%, однак ціла рента не може виносити більше як дві треті частини цілого річного зарібоку обезпеченого.

в) Коли лишились ані жінки ані дітей, то кожній дитині належить ся рента в висоті 15% пересічного річного зарібоку, однак ціла рента не може виносити більше, як дві треті частини цілого річного зарібоку обезпеченого.

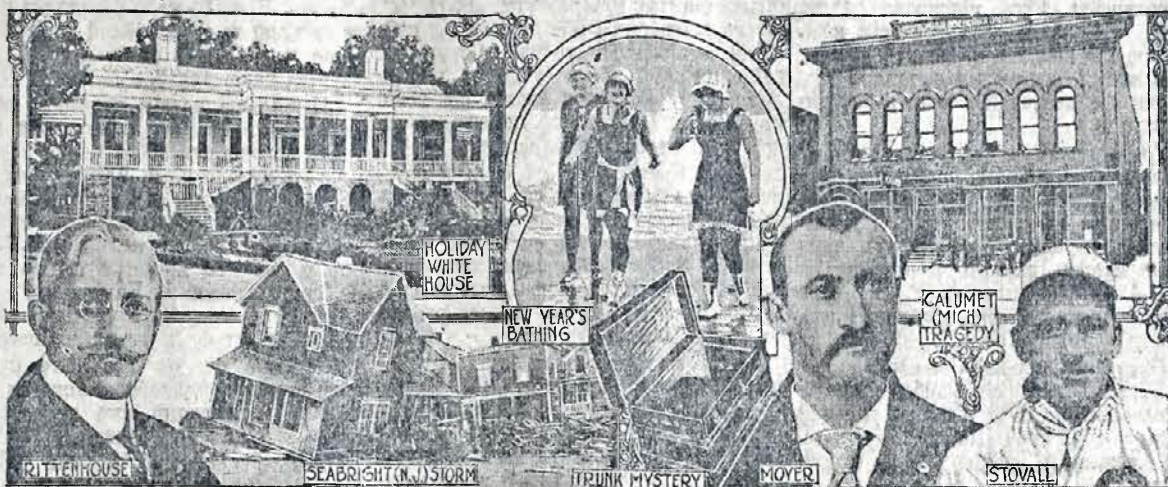
В обох послідних случаях належить також виплатити кошту, потрібну на покрите коштів похороу, до висоти 100 доларів.

На случай неспосібности до праці:

На случай сталої цілковитої неспосібности до праці предвиджує закон ренту в висоті двох третих частин пересічного зарібоку, однак не може переходити квоти 3,500 доларів.

При хвилевій неспосібности до праці означає закон відшкодованє рівнож в висоті що найменше дві треті частин пересічного зарібоку, яке буде ви-

З ТИЖНЯ.

Президент Вілсон відужав з хвилевіи недуги, перебуваючи на відпочинку у „святочнім Білїм Домї“ в Пасс Крісент, Місс. — Страшна буря, шалїлий здовж морського побережа стейту Нью Джерси а особливо в місцевості Сїбрайт, наробила шкоди на 500,000 доларів. — 72 осіб страшило жите підчас павітки, спричиненої фалшивим окликом про огонь, підчас забави, що мала місце на Святїй Вечер (лат.) в одній галї в Калумет, Міч. — Президент Западної Федерації Майнерів, Моер, зістав з Калумет силою вивезений і пострілений ізза його діяльности в справі святотечерїи трагедїї. — Кунальниї, які на Новий Рїк любували ся замораючою водою в морськїй купелї у Купї Айленд. — Тїло замордованого мужчини найдено в куфрі, помпшенім на хїднику міста Нью Йорку. — Стояла із бейсболового товариства в Ст. Луїс перейшов до нової Федеральної ліги. — Е. Е. Рїттенгаус видав проспект інституту „Лайф Екстеншен“, зорганізованого в цілі продовженя житя.

плаченє відповідно до втрати поодиноких частїй тіла в слїдуючїй висотї:

За втрату	тижїв платїв
великого пальця руки	60
1-го пальця	46
2-го пальця	30
3-го пальця	25
4-го пальця	15
великого пальця ноги	38
кожого иншого пальця ноги ..	16
руки нижче ліктя	244
руки вище ліктя	312
ноги вище колїна	205
ноги нижче колїна	288
ока	128

Крім сего належить ся обезпеченому сейчас по випадку безплатна поміч і оїрка лікарська, есентуально шпиталь враз з дозором і удержанєм через перших 60 днів слабости.

Закон про обезпечення робітників є уложений на підставі подібних законів в інших стейтах, але різнїть ся від них тим, що є значно розширений в користь робітників і впроваджує примус обезпеченя.

Управлінняне обезпеченя робітника є одніи дуже важний крок в переведеню соціальних реформ з області справ покритих робітників, підвалїни і цілїдомї торговлі і промислу в З'їдєних Державах.

Є надїя, що й прочі стейти не остануть по заду, але рівнож в короткїй часї підуть за примром легїслатури нью-йорського стейту.

ПЕРЕСТОРОГА ПЕРЕД ЕМІГРАЦІЄЮ ДО АМЕРИКИ.

МІНІСТЕР ВІЛСОН В СПРАВІ ДЕПОРТАЦІЇ ІМІГРАНТІВ.

З Вашингтону доносять, що міністер торговлі і праці Вілсон придумує над способами, щоби в будучности запобігти масовїй депортації імїгрантів з Америки. Послїдні роки виказують, що річно около 20,000 імїгрантів зустрічає нещастє, що імїграційні власти засуджують їх на поворот до старого краю. Коли візьмє ся під розвагу, що імїгранти дуже часто є продали ціле своє майно і зїраали, так сказати-б, за собою всія мости в надїї, що в „обїданий землї“ найдуть красну долю, то тоді пізнаєть ся те страшенє лихо, те невідраднє положєнє імїгрантів, засуджєних на депортацію.

І се акраз було причиною, що міністер Вілсон заявляє ся ближше сего справою і

старає ся наїти способи, щоби на будучє сему запобігти. Він має надїю, що осягне цілє без виданя якихєв спеціальних законів, але через взаїмне порозумінє та спільну працю тутєшних імїграційних властей з дотичними урядами заграничних держав. В тїй цілі веде переговори з німецьким і австро-угорським постами, які віднеслись до сїї справи дуже прихильно. Є надїя, що переговори увінчають ся бажаним успіхом і зарадять лиху.

ТРОСТ НЬЮЙОРСЬКИХ ЗЛОДІВ. ЯКИХ СПОСОБІВ УЖИВАЮТЬ ЗЛОДІІ ДЛЯ СВОЄЇ ОБОРОНИ.

За приміром великих підприємств пішли і злодії в Нью Йорку. Вони заложили так зв. трост кипінькових злодіїв до борби з справедливостю. Сей трост має добре зорганізований відділ правниї і фїансовиї; кожний з членів сїї банди дістає на случай його арештованя правну оїрку і потрібні фонди на зложєнє бонду або карї. Коли легальною дорогою не вїдєть ся їм увільнити приловленого товариша, тоді трост уживає інших способів.

Судя Сванн потверджує, що се є найсприятїльнїй і найліпшїй зорганізована банда. На услугах сїх злодіїв стоїть і кілька жінок, яким платять сталї пенсії. Бєли пр. котрийсь з банди є арештований за крадіж, тоді одна з тих жінок удає ся до окраденої особи, представляє ся як мати або нещаслива жінка з кількома дітьми і серед плачу просить о неподаванє або цофненє скарги. І ся штука їм дуже часто вдає ся. Сего досвідчив судя Сванн на собі самім. Перед розпратою нападали його ріжні жінки з дітьми, вставляючи ся за оскаржєними. Але судя замість милосердїя ся над ними, казав їх арештувати. Показало ся відтак, що ті жінки не мали нічого спільного з оскаржєними; деякі з них навіть признали ся, що поїбрають за се платї, але ніодна не хотїла видати членів банди, щоби не страшили на будучє „хлїба“.

В послїдних днях відкрила поліція новий спосіб злодіївського тросту. Недавно сему засудив суд злодія П. Фарбера на шість місяців в'язниці. Його відвели до арештів на Блеквіл Айленд. Тимчасом в кілька днів опїсля побачив детектив Фарбера в місті. Повідомлено про се прокураторію, яка перевела в тїй справі свідство. Показало ся, що разом з Фарбером їхав до в'язниці жебрак Гаррі Сміт, засуджений на 3 дол. карї або шість днів арешту. В дорозі

запропонував Фарбер жебракови 100 дол. за се, коли приймє на себе його вину. Сміт згодив ся і дістав обїяну квоту. Коли підчас контролі в'язнів викликано назвиско Фарбера, зголосив ся Сміт і відсїджує шістьмісячну в'язницю. Злодій Фарбер, котрий зголосив ся як Сміт, заплатив 3 дол. карї і зістав сейчас увільнений. Злодійський трост організує часто таку заміну, що правдоподібно і нероз йому вдає ся.

НОВА КАТАСТРОФА НА МОРІ. ЗАТОНЕНЄ КОРАБЛЯ „ОКЛАГОМА“ І 32 МОРЯКІВ.

В часї дводенної бурї, яка шалїла на Атлантичєскім океанї і на побережах З'їд. Держав, лучила ся нова страшна катастрофа. В віддалєню 57 миль від рота Сендї Гук потонув корабель „Оклагома“, котрий належав до тов. „Голф Рїфайлінг Ко.“ в Нью Йорку. На 40 людий заложї 32 найшло смерть в філях моря. З пращини великої бурї поміч була майже неможлива. Німецькому кораблеви „Баварїя“ удало ся випарувати всего 8 людий. Згадати належить, що залог корабля „Баварїя“ з паражєнем власного житя вела ратункову акцію.

ВАРВАРСТВО ГАНДЛЯРА ЖИВИМ ТОВАРОМ.

НЕЧУВАНЄ НАСИЛЬСТВО.

На 37 улицї в Нью Йорку просїла 17-літня дївчина, Г. В., полісмена, щоби відпровадив її до дому ч. 525 Вест 50 ул. Дївчина сказала, що втікла від гандляра живим товаром. Полїсмен удав ся з нею на поліційну стацію в цілі розслїдженя цілої справи. Після оповїданя дївчини, пізнала вона в Дєнь Подяки на балї одного чоловіка, Фр. Пезєло, котрий з нею богато танцював. В кілька днів опїсля запросив її Пезєло до себе, щоби, як казав, представити її своїй матерї. В його помешканю під ч. 258 Вест 37 ул. не було нікого, а коли дївчина хотїла вийти і на сплї йому опирала ся, Пезєло її збїв і зв'язав. На другий день прив'язав її опришок до крісла і розпалєним зєлізом почав її тортувати. Під впливом болю і страху улягла дївчина похоти Пезєла і мусїла з ним жити серед габїонї і понижєня. Коли лише опришок виходив з дому, прив'язував її все до ліжка. Пришукуючи, що жертва є для него вже зовсім послудною, вислав її Пе-

зєля вєчером на улицю на „заробок“. Перед тим повторив єще операцію, горячим зєлізом і загрозив дївчинї, що на случай найменшого опорю замучить її на смерть. Коли дївчина наїдала ся на вольности, підїйшла до першого стрїчного полісмена, благаючи його ратунок.

До помешканя Пезєла вєсєнє єще часє кількох полісменів. Розбївши дзєрї, вдерли ся вони до покою. Опанїли кинув ся з ножєм на полісменів, але його розоружено і арештовано. Догадують ся, що сєй опришок має на своїй сєвістї більше подібних злочинів.

БОРБА БАНДИТІВ НА УЛИЦЯХ НЬЮ ЙОРКУ.

ЖЕРТВОЮ ПАДЕ УРЯДНИК
ШТРАВС.

Бандитизм на улицях Нью Йорку переходить вже вські можливі границї. Дня 9 с. м. вєчером прийшло до острїй борби між двома бандами на Ст. Марїє Плейз (8. ул.), в якїй брало участь 4 бандитів. Підчас стрїлини зістав смертельно ранений урядник міського суду, 65-літний старець, Фр. Штраве, що случайно переходив сєю улицю. Коли заalarmована поліція прїбула на місце злочину, по бандитах і слїду не стало, найдено лише 5 револьверів, з яких віддано 18 стрїлів. Вєзаний лікар сконстатував смерть у раненого Штравса. Фр. Штраве, діяльний член міських товариств, тішив ся великою симпатїєю і поважанєм серед ньюйорської міщанської колонїї.

Сильний відділ поліції і детективї приступив сейчас до вислїдженя небезпечних бандитів. Переведено ревізію в многих підозрілих локалях і арештовано 46 людий.

Мешканцї Нью Йорку вєсєли до заряду міста жадає, щоби його урява положила вже раз кєнець спосібнo гуляючим бандитам, які навіть серед білого дня і на найлюднїйших улицях загрожують життю мешканців міста.

ОПОРОЖНЕНЄ ДВОХ МІНІСТЕРСЬКИХ МІСЦЬ В АВСТРІЇ.

СМЕРТЬ МІНІСТРА ЗАЛЕСЬКОГО І
ДИМІСІЯ МІНІСТРА ДЛУГОША.

Дня 25 грудня м. р. помер міністер скарбу Вацлав Залєський. Залєський вєсє від довгого часу западав на здоров'є з причини недуги серця. Одержавши від цїсаря відпустку, вїїхав за порадою лікарів до Мерану в Тиролє, де і помер. Залєський хоч належав до табору польських консервативів, то йшов по дїїїй подолків і причини ся в значній мірі до розбїти компромїсу в справі виборчої реформи.

Уступленє міністра для Галичини Длугоша спричинило скандальну компромїтуюча дебата в вїдєнськїм парламентї. Польськї послї Брайтер, Дашинський і Стаїнський вїнесли інтерпелляції до президента мїністрів, в яких представили махраїства і обманїства польського міністра, котрі їдуть на сотки тисяч корон. Про се нашінемє більше, коли ся дебата буде вже покінчена, Польським мїністрам не вєдєть ся!

ДО ВІДОМА МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Отрим повідомляєть ся всіх членів місцевих відділів Р. Н. Союзу, що на підставі § 287 статута Р. Н. С. ніякий член відділу, котрий не вміє читати і писати, не може бути вибраний урядником відділу.

8 11

Гол. Уряд Р. Н. Союзу.

РОДИМЦІ! ЯВЛЯЙТЕ СЯ ЧИ-
СЛЕННО НА ВІЧАХ, УСТРОЮВА-
НИХ ПРОСВІТНОЮ КОМІСІЄЮ Р.
Н. СОЮЗА!

Непевні часи.

Львів, дня 23. грудня 1913.

Вже три літа минає від часу, коли галицька соймова репрезентація поставила справу соймової виборчої реформи на вістрю меча. Були хвили, які мали вже тут-тут принести сфіналізоване українсько-польських переговорів в згаданій справі. Та се були лише пусті надії оптимістів.

Правда, заверуха воєнна, яка нависла над Галичиною, а зглядом над цілою Австрією, приволовала міродатні чинники зайняти ся серйозно сею справою; під впливом цієї грізної хвилі подали ся були навіть і найбільш польські шовіністи; але минула політична криза, а з тим і всяка „охота“ до згоди зі сторони Поляків.

За те зі здвеною енергією кинули ся Поляки на українські села східної Галичини. Маючи до розпоряджості всі власті і грошові засоби, з'умили вони майже в кождім українським селі поставити свою твердиню в формі „кошицюла“, „каплічки“ чи „шукуні“. Всякий опір з нашої сторони є невідстарчаючи. Не лише брак гроша, але брак людей дає ся нам відчувати на кождім кроці. Мала кількість українських висших шкіл не змогла випустити в світ достаточного числа інтелігентних сил, заправлених до боротьби з противником, який не перебирає в средствах.

І ось тепер ми бачимо, що польська політика в Галичині дійсно вичаєть ся успіхом. Коли це в переговорах за намісника Божинського польська сторона годилась на 12 двомандатових мішаних українсько-польських округів, причім Українці самі мали рішачий голос при їх творенні, то тепершній „правительственный“, в дійсності державно-польський проєкт підносить число двомандатових округів з 12 на 16.

Подумає дехто: та то все одно, чи буде 12 чи 16 двомандатових округів, коби лише при сїм не зменшено числа українських мандатів. Між тим треба придивитись, як сї двомандатові округи викроєні. Коли останніми часами український загаль почав щораз то ясніше і енергійніше видивити домагане поділу Галичини на українську і польську часті, то Поляки вийти зорієнтували ся і в згаданім новім проєкті *вбивають клин* в нашу українську територію, починаючи від Перемишля, через Львів до Тернополя. На сїм доволі вузкім пасі між Перемишлем а Тернополем вони хочуть потворити двомандатові мішані округи (польсько-українські) і в той спосіб запобігти раз на все утворенню окремої української території. Коли би українські посли згодили ся на таке прикормне округів, то тим самим виключили би раз на все можливість поділу Галичини на українську і польську часті.

Се є власне причина, чому Український Клуб під ніяким усьвітом не може згодитись на тепершній проєкт виборчої реформи. І хоч страшенні часи тепер в Галичині: економічна руїна селянства, а в слід за тим: загальний голод, який грозить цілому населенню, непевні кредитові відносини, які потягають за собою банкрутства фінансових підприємств та інституцій, ліцитацій задовжених посілоств і т. д. — все те не сьміє приневолити нас зійти низше границь, витичених Українським Клубом і акцептованих партійними з'їздами.

Здаючи про кредитові і взагалі про фінансові відносини, слід зазначити, що укр. інституції своєю обережністю і розумною господаркою можуть сьміло ставити чоло всяким ударам. Навпаки, наші просвітні інституції через економічну кризу страшно ослаблені, а деякі над берегом руїни. Тов. „Просвіта“, маючи завдяки щедролубивості поодиноких патріотів досить великі фонди, та, орудуючи ними господарно, держит ся як якомусь. За те У. П. Т. і „Рідна Школа“ с в цілком безвихіднім положенню. Надії на переведення виборчої реформи, а в слід за тим і на віддані кількох приватних гімназій на державний етат цілком завали. Страх переймає кожного Українця на саму згадку, що найбільша і найграйніше розвиваюча ся українська приватна гімназія в Рогатині вже з початком другого шкільного курсу, значить від 1. лютого мусить бути замкнена, бо в краю і в повіті не в силі зібрати жертв навіть на оплачені процентів від позичок, зятягнених цілком приватними одиницями на ратование сєї школи. Про інші гімназії та другі приватні школи нема що згадувати, бо коли центральна каса „Рідної Школи“ не достарчить гроша, то їй вони нізвідки помочи не дістануть. Стоїмо отже перед дуже сумним питанням: Рідно: бути чи не бути? Увадок приватних шкіл фатально відбив би ся на цілком народнім життю галицьких Українців; підорване сєї моральної сили, яка плыве

з існування цих шкіл, може збільшити силу політичного противника. Галицькі Українці, діставши визначну підмогу від Американських Земляків минушого року, не сьміють навіть простягати руку о поміч на сей рік. Але може мимом утрати надії все таки можна надіятися?

Сю справу хай розглянуть і обдумують після своєї спромоги самі Американські Українці.

ПОКЛИК

до всіх Українців і Українок в справі „Рідної Школи“ в Галичині.

Здає ся, що настав найтяжчий рік для нашого народного шкільництва в старім краю. В минулих двох роках американська Русь підпирала „Рідну Школу“. І тепер, коли в старім краю настали так нещасливі часи, ми мусим поспішити і обильними жертвами підмогти сьому незвичайно важну народну інституцію.

Треба придумати способи, щоби ту акцію скоро і успішно перевести. Кожда сьвідоміша одиниця нашої суспільности не сьміє відтягнути ся від сего сьвятого народного обов'язку і після змоги мусить зложити жертву на сьому цілі. А передовсім члени Р. Н. Союзу повинні сповнити свій обов'язок і зложити дар „Рідній Школі“.

Поважани і славні Союзовці! Ухваліть на своїх найближших мітингах бодай по 10 ц. від кожного члена на дар для „Рідної Школи“. Председателі і секретарі! зложіть хоч по одному доларови.

Таксамо взиваю всіх опікунів відділів Р. Н. С., щоби порадившись з родичами дітей і місцевими урядниками, ухвалили з призбираного гроша одноразовий даток по 10 ц. від кожної дитини. Се буде дар від американської дітвори для „Рідної Школи“.

Українці і Українки!

Поможіть нашим братам в старім краю, скільки буде наших сил. Їх голос розпукі кличе до нас: ратуйте!

Від себе жертвую на дар для „Рідної Школи“ 10 дол.

Іван Бунга,
член Р. Н. С. в Гінтер, Па.

ДОПИСИ.

З HUDSON, N. Y.

Основане просвітнього товариства.

Читаємо в „Свободі“ дописи про різні плеїзи, але про наші плеїзи американська Русь майже нічого доси не знала. Однак прийшов час, що і у нас засіяв промінь сьвітла.

Дня 1 січня с. р. удало ся п. Василю Сербайови по тяжких трудах організувати товариство під іменем „Українське Товариство ім. М. Січинського“ в Гудсон, Н. Й. На разі вписалось до него 40 членів. Товариство покляло собі за цілі: ширити просвіту в рідній мові між тутешніми земляками через удержуване бібліотеки та уряджуване театральних представлень, курсів для неграмотних, відчитів, концертів, балів і т. д.

До виділу війшли слідуєчі члени: Василь Хома, предс.; Михайло Ткач, заст. предс.; Василь Сербай, секретар і режисер; Теодор Ракошій, касієр; Лілія Гуцайлюк, заст. касієра; Матвій Пиндус, бібліотекар; Микола Федоршин, господар; Теодор Пиндус стар., Теодор Пиндус молоді і Михайло Кізіма, члени мир. суду.

Хоч і не бракло провокаторів, котрі, маючи на гаді інші цілі, хотіли товариство розбити, то помимом сего члени сходять ся кожного вечера і дбають про розвій товариства. Дня 17 січня с. р. уряджують члени товариства представлє „Сватанє на Гончарівці“, котре відбуде ся в шкільній галі при сьвучасті оркестру.

Желасно новому Товариству як найкрасшого успіху в розпочатій праці, а долаючи се до публічної відомости, визнаємо наших земляків і на інших плеїзах, де до тепер нема подібних товариств, щоби приступили сейчас до народної праці. Тоді покажемо сьвітло, що ми не є вже тимі темними людьми, за яких нас деякі чужинці вважали, а протинно, що ми є люди просвічені і культури.

Щастя Боже!

Гість.

Не забувайте, Земляки, за старий край! Збирайте датки на „Рідну Школу“ і інші народні потреби!

З OLEAN, N. Y.

Поклики до Русинів Українців в Оліє, Н. Й.

Перед кількома місяцями заложили місцеві Русини товариство „Запорожська Січ“, відділ 363 Р. Н. Союзу, котре завдяки членам дуже добре розвиває ся. А треба знати, що се перше українське товариство в нашій місцевості. Тому кождий Русин-Українець повинен до сего товариства належати, бо сего вимагає від нас народний обов'язок.

А ще і тому ми повинні вписувати ся в члени того товариства, бо воно належить до найбільшої і дорогої пам'яті організації „Руський Народний Союз“, котре то організація вже десятки літ несе поміч своїм членам. Кілько то сльбідним сиротам і вдовам утер „Р. Н. С.“, кілько нещасних калік дістало від него поміч в нещасній годині. Основателі сєї організації дбали о добро народа ліпше, ніж ми; вони знали, що ніхто нам бідним Русинам не допоможе, як ми собі самі не будемо помагати.

Тож, Країни, всі як один приступайте до нашого першого українського товариства, лучіть ся в нїм всі, бо влучности сила, а тої сили нам конче потреба. Забезпечуючи себе, наші жени і діти, если не хочемо лишити їх в нужді. Знайте, Країни, що ми всі сини одної Неньки-України.

І ще нам чогось треба: нам треба просвіти. Без просвіти нам даліше бути не можна. Як самі, Братя Русини, знаєте, що своєї церкви тут не маємо і ще не зараз можемо мати тому, що нас є мало, і церкви ми не в силі удержати. Але при добрій згоді можемо собі заложити читальню, в котрій можна було би читати всілякі книжки і газети. Отже, Країни, пора подумати і заложити власну читальню, де не тільки самі чогось навчимо ся, але і решту наших неграмотних братів навчимо, бо є ще багато меж нами таких людей, котрі не зміють ні писати, ні читати.

Верім собі примір з інших людей, людей культурних і просвічених, котрі живуть далеко ліпше від нас. Покажім, що і ми люди, гідні похвали. З тих грошей, котрі ми трагимо непотрібно на п'ятику, даймо якусь частину на книжки і газети, то певно, що більше з того будемо мати користі, як з п'ятику. Замість сидіти по сьалонах і трагити тяжко запрацьовані гроші, можна при меншій коштї читати книжки і газети, а тоді не тільки, що чогось навчимо ся, але зискає на тім наше здоров'є й розум і ніхто з нас не буде сьміяти ся та нас понижати.

Тільки сьміло і мудро до діла!

Свій.

З Mt. CARMEL, PA.

Представленє Сьпів. Кружка.

Дня 30 падолиста м. р. мали ми в Мт. Кармел свого рода празник. Того дня дала наша молодіж, згуртована в кружку ам.-сьпів. „Боян“, представлє „Американський Шляхтич“, образ з життя наших Русинів-майнерів. Бували в нас і давнішні представлєня, але ніколи не лишили по собі того вражіння, що послідне. Гості, що виповнили нашу велику галю, опускали її з жалем, що так скоренько проминув сей вечер. Бо і було за чим жалувати. Гра аматорів під управою п. Д. Камінського, нашого закоучителя, була так красна і так вірна, що мало ся вражінє, що перед нами не аматори грають, але пересуває ся правдиве жите наших Русинів-майнерів з їх добрими, а також ще більше з їх злими прикметами. Справді сумний образ представлєний нам наші майнери. Поза тогу тяженьку працю в майнах, наш нарід як би і не знав або не бажав для себе нічого більше, як пити. І тому не диво, що такі Шибайголови, боми, американські шляхтичі, находять для себе догідне поле і використовують немилосерпно легковірних людей. І чим менше просвічений чоловік, тим скорше повірить такому Шибайголови, а в п'ятиці знаходить для себе одну розраду. На кожного, хто по цироті йому радить, дивить ся недовілично і бокче від него.

І прикро на серці стає, аж плакати хоче ся, ддячого наш нарід такий тяжкий до науки, до тверезости і до культурного життя. Треба праці, і то праці витревалой і безпастаной, — повторю словами Гриня, сьвідомого парубка, котрий заохочує, навчає своїх братів. Може колись і наш нарід зрозуміє, що в науці, тверезости, в єдности і єдиній народній праці лежить його щастє і доля.

Дуже добре відіграли свої ролі: п. Т. Войтович грав роллю Михайла Чор-

п'я. п-на Марія Іванцко — Анну, п. Йосиф Кальбрун — Івана Розваги, п-на Анна Дунай — Євкі, п-на Катер. Кухта — Марусі, п-на М. Галькович — Зузі, п. Теодорів — Джорджа Шибайголови, п. Григорій Крутило — Гриня, п. Юрко Сидорик — Петра, п. Теодор Моньчак — Данила, п. Іван Коробчак — Василья, п. Н. Палота — детектива.

В загальї в кождім слові та руху було видно щирю працю режисера. Прою сьвою приковували аматори увагу всіх видців. Видко, що в нашім народі є сили, котрі неначе ті іскри в попелі криють ся, а котрих треба лише відгребати і розпалити в сильний огонь.

В часі павзи відсїнявав наш хор кілька народних пісень. Чужі гості, як Англіїці, Поляки, Литвини і др., не могли налюбуватись нашим чаруючим сїснями. При тім мали ми нагоду почувти сильний та мелодійний барітоновий голос п. Д. Камінського в пісні „Помарніла наша доля“.

Найбільша подяка належить ся місцевому парохови, о. Д. Хомикови, який ревно працює для добра нашої парохії, і дякуючители п. Д. Камінському, що не жалде ні праці ні труду в народній роботі. Їх старанєм основано аматорсько-сьпівачський кружок „Боян“. В короткім часі, бо протягом одного місяця, приготував п. Д. Камінський згада-не представлєнє. Як зауваємо, то небавом відбуде ся друге представлєнє.

Надіємо ся, що незадовго будемо мати свою власну добре вишколену оркестру. Інструменти вже закуплено і наука відбуває ся правильно.

Амат.-сьпівачський Кружок „Боян“ починає рівног приготувати ся до величавого концерту, щоби гідно відсвяткувати ювілей 100-літніх роковин нашого Кобзаря Тараса.

Парохіанин.

На здогад буряків.

Був собі на сьвітї такий народ, що всі сусїди на глум казали: „хитрий народець“. І тішали ся людочки, що вони хитрі, бо не уміли розговіати, що з них сьміють ся. З великої хитрости поділили свій край на шматочки та пішли хитро стогнати у чужих ярмах. Коли їх другі визволили, хитро дали себе обдурити і позбули ся майна, землі, усього. Коли вже не було на чім обстати, спонукані голодом, забрали ся в чужі землі. На новій стороні поталанило. За важку працю дали їм стілько, що не були голодні тай босі.

Та на сьвітї нема раю. Згодом прикликли оті люди до думки, що не всюди на сьвітї треба вмирати з голоду. І за тим стали помічати, що й на новім місці не зі всім гаразд. Раз якось при якісь оказії зійшли ся, стали балакати. А вже до балаканя, то се був єдиний народ. А кождий на випередки хитрійше від другого. Бувало ні один одного не вирозуміє. Так хитро напутано, що ніхто не розберє, а і сам безсідний перед собою самим так хитрить, що і сам не знав би сказати, що, де, та куди. Така вже була у того „хитрого“ народу поведінка.

Не знаю, якою штуркою та яким робом такі порозуміли ся на оттих сходинах, що — мовляв — не эле було би жити, коби спроводити зі старого краю акуратного, свого дохтора. І рада в раду написали письмо, а небавом і лікар приїхав. Гей, як зараділи! Ого! кажуць, се наш, справедливий дохтор, усьо школу має. Се не цирулик тутешній, що добре ї зуба вирвати не вміє. А до того ще свій чоловік. На якийсь часок усьо ішло складно. Лікар знав своє діло і помагав у хвороті (недузі) як найліпше.

Але по кількох місяцях ся одностайність остогидла країянам. Стали ривняти своє жите і дохтора. Один при зедзі, другий при шуфлі, третій у копальни, усі при тяжкій роботі, лише дохтор с'ам самісенький білоручка. Возьме торбинку, попиукає, змріить пульс та термометром гарячку, або ножилом протне сюди чи туди, тай вже по роботі. А гроший зберє де-де більше чим при тяжкій праці! Не зіпріє, все файно ходить. файно з'їсть і мешкає — оттой білоручка!

Стали „лікувати“. Дочув ся цирулик, що щось варить ся між хитрями, метнувся туди й сюди, музити воду. Йому й не диво, бо дохтор йому бізнес підірвав. І знахорка, що знала замовляти та ворожити, після найстарших і найновіших способів — і та виступила отверто яко ворог лікаря.

А привід до отвертої боротьби вишов ізза того. Захворіла дитина на дифтерію. Батько хотів завізвати дохтора, так сусїди не дали. Порадили цирулика. А він по правді тільки знав ся на медичній, що сїпний на книжці читати. Він мав цілу фіру всяких патентових ліків, один пу-

стійший від другого і на випад мілав а 2—3 фляшок на всякий случай. Він рахував на сильну природу „хитрих“, котрі пераз мимо його ліків такі перемогали хоробу, а тоді він хвалив ся, що то черз него хорий подужав. А коли вмер, то таки знав „хитрих“ приповідку, котра завждила, що „оттак йому вже було на роду написано“.

Звичайно патентові ліки дитині не помогли, дифтерія почала дусити. Побігли за знахоркою. Не помогло ні замовляване ні скідане угля. Аж як дитина кинула, покликали дохтора. Той зараз с'азав, що за пізно, але на всякий случай вистрикнув антітоксину дитині. — За пізно! Дитина вмерла.

Гей, як счинила ся буря! Цирулик всюди бігав та казав викликуючи проти родичів: „Добре їм так, відправили мене, а взяли різну. Зарівав же їм різун дитину!“

А знахорка кого здибала, приставала тай солодко каже: „Та то, знаєте, чи фесько чи Орино — як на котру випало — як я побачила, що той різун в живе тїло голку пхав, то волів би був мені ножем в серце!“

А був між ними один, як звав ся, не знаю, що мав здоровий голос і через те чималу повагу між „хитрями“. Бувало як зареве: „я є справедливий чоловік! мене слухайте!“ — так перекирчить ціле зоринче.

І тепер, коли зібрали ся „хитрі“ на похорон, чи там по похороні на „комашню“, серед гамору рознесли ся слова: „Я є справедливий чоловік, мене слухайте!“ А що при здоровім голосі був у него і здоровий кулак, усі замовкли. І став він горлати на всі заставки: „Чи правда, що ми бідували?“ — Усі зігнули: правда! — „Чи правда, що ми працюємо тяжко від рана до ночі?“ — Усі знов потакнули. — „Чи правда, що у нас руки чорні від роботи, а у того заволоки дохтора білі?“ — Усі похитали головами. — „Чи правда, що той різун із нас жив, нашою є равизицею ситий, обутий, запоміг ся?“ — Знов збори закивали в єдно головами. — „Чи правда, що то все, що я доси говорив, то чиста, справедлива правда?“ — І знов слухачі притакнули, хто голосно, хто кивнєнем голови. — „А коли я усьо досі правду говорив, то і се буде правда, а то, що як самі видите, сей чоловік дитину утротив.“ — Тут родичі зза с'віжого болю по утраті дитини занесли ст плачем. М'якшім серцем, побачивши плач чужих і собіж сплакнули. І сам бесідник і звернувшись, ніби із великого співчуття та ніби рукавом отирав слезу, яка ані рш на очи не хотїла випустити. Колиж хвиля зворушення минула, торочив горлач даліше: „Ну, а хтож її убив, того ангелка, ту дитинку, потішенку у батька, у матері. Хто осиротив нещасних родичів, хто позбув їх радости і підпори на старість?“

Тут вже настав такий плач тай рев, що не мож було довгий час успокоїтись громаді. Але все минає: і плач і радість мають свій кінець. Колиж уже всі до ськоцу виплакались, знова почуло ся: „Я є справедливий чоловік — мене слухайте!“ Так отже всі видите ясно, як на долоні, що тим розойінником, який звавив дитину, не є ніхто инший, а білоручка дохтор. Клятий дерун! А ми його, як добого, запросили до себе. Кровопійця і різник! Гадаю, що за всіх мовало: на так з ним!“

Зі всіх сторін гучні брава та оклики: славно! По сїм бесіднику мов горох розсїпне ся з діравого решета, так поспінали ся бесіди одна по другій.

Один оскаржував дохтора, що не хотів йому п'явок поставити; другий, що від давна мав звичай з весною собі кров пускати, казав, що дохтор не тільки не вчинив задосить його бажанню, але ще його висьміяв, кажучи, що се країна глупота і самовбійство; третій скаржив ся, що дохтор вирвав йому ковбасу з рук, коли по тифї йому їсти захотїло ся — одним словом, не було скаргам кінця. Маєм скаржити ся, що діти поцінїли, а то прецінь вольний край тут не „мусь“ дітний калічтний. Другого на падачку не вилічив, лисому волосє не відоросло, один впаляв око, а дохтор не зробив, щоби провідів — з усіх сторін скарги тай скарги.

А скінчило ся на тім, що розбуренний народ, по горжій нараді і по кількох чарках на відвагу, юрбою пішов до помешканя лікаря, пориував усьо обстаюну, понищив усі „струменти“ та ліки, а самого потурбував чимало і протгав від себе.

Остали по нинішній день „хитрі“ із цируликом та знахоркою. Богато стає калісами, багато вмирає задія браку правдивого дохтора, але „хитрі“ кажуць: „що робити, видно так було на роду написано“.

Н. Струтинський.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3
1879.

Опдачувати газету треба завжди з гора.

Гроші треба посилати в редакцію грошима, а не чеком, або чеком експресовим або поштовою грошима. Чеком експресовим гроші приходять швидко, а чеком поштовою гроші приходять повільно. Чеком експресовим гроші приходять швидко, а чеком поштовою гроші приходять повільно.

Доплати просять за доставку газети на одній стороні картки. Доплати, неприємні до друку, пишати, як нагорода з гора не було зазначено, що жадати за їх звороту і не було зазначено марок на зворот.

За всі оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакція не відповідає.

Хто викликає борбу?

VII.

В ч. 34 „Свободи“ (з 20. серпня 1908) знаходиться на 1-й сторінці звіт вибраної на конвенції Р. Н. Союзу делегації, що їздила на авенію до Апостольського Делегата у Вашингтоні. Сей звіт має титул: „Делегация Р. Н. С. на послушанію Апостольського Делегата у Вашингтоні“. Се послухане відбуло ся на дні 16. липня 1908 р. Делегация вручила Апостольському Делегату (Фальконьому) письмо від Р. Н. Союзу, з відповідними резолюціями. Між іншим сказано було в тім письмі, що Руський Народний Союз, приймаючи засадничо характер гр.-католицький, стільки-ме тим самим неохотно при своїм греко-кат. єпископі; висловлений був в нім осуд чорної діяльності наших мальконтентів, які, виступаючи крайню ворожо проти єпископа поставленого найвищим Архієпископом вселенської церкви, наносять несправу і ганьбу не лише церкві нашій, але загалом цій церкві вселенській; містився в тім письмі просяба, щоб Апостольський Делегат допоміг своїм сторонам нашому єпископові усеунути всі ті колоди, які стоять в дорозі до організації нашої церкви.

„Ціле наше послухане — читаємо при кінці згаданого звіту — тривало більше чим годину. Ми зауважали, що Ап. Делегат відноситься до нас з найбільшою прихильністю до нашої церкви і нашої єпископа і рад би бачити, щоб наші церковні діла увійшли як найкраще на властиву собі дорогу і як слід упорядкувались, а говорив з нами так сердечно, щиро і отверто, як ми сего ніколи й не сподівались“.

Вибраний на X. гол. конвенції гол. представителів Р. Н. С., Д. Капітула помістив в 35 ч. „Свободи“ (з 27 серпня 1908) „Слово до всіх членів Р. Н. Союзу“, яке кінчить ся отсими словами: „Нехай живе Р. Н. Союз! Нехай живе гр. кат. обряд! Честь! Високопресвященному першому почесному членові і покровителю Р. Н. Союзу! Нехай живе робучий руський народ в Америці!“

Почавши від 29 ч. „Свободи“ (з 16 липня 1908), в офіційній рубриці Р. Н. Союзу п. н. „Справи Союзу“ поміщувано стало на першій місці отсі слова: „Покровитель і почесний член Р. Н. Союзу: Іх Пресвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський єпископ в Америці“.

В 35 ч. „Свободи“ (з 27 серпня 1908) знаходимо статю „Сусіди“ п. н. „Честь кому честь!“ У тій статі говорить ся наперед про деякі рази, надужити головних урядників „Соединенія“, а відтак про задолене братства Р. Н. Союзу в Вайтінг, Інд. до якого приступило на початку 24 угорських Русинів, котрим обрала робота уряду „Соединенія“ і „Ам. Р. Востіка“. Ся статя кінчить ся отсими словами: „Горіть ся брати і з Угорщини, до Руського Народного Союзу. Нашим покровителем руський, гр.-кат. єпископ, наша мість і кров! Він не з па-“

він знає, що то біда і тому за бідним народом стоїть. Він ніколи не хотів тримати з панамі і за то не люблять его ті, що хотіли би над народом панувати. Він хоче порядку, закарати здроту і кривду, він хоче нам усім добра. Горіть ся протого до Р. Н. Союзу, бо з нами Бог. Божа сила і істина Его свята“.

В ч. 30 „Свободи“ (з 5 серпня 1909) знаходиться гарячий покликання на шкільно-просвітне віче, скликане особним комітетом (Дм. Андрійко, Осип Стеткевич, Іван Парилько і Андрей Гела), „в порозуміню, а волею і за припорученням нашого Владика“ до Філадельфії на день 15. вересня 1909 р. Під сим покликом читаємо ось такі слова єп. Ортинського:

„Читаючи вище наведену відозву, яка виринула з поміж самого народу, а яку предложено нам до осуду — годі не зрадувати ся нею. Відозва ся доторкає певної справи, іменню нашого шкільництва. Ми не маємо шкіл, бо нема відповідних на Америку сил учительських. Старокраєві сили не намагають ся нам по тій причині, що не знають англійського язика, а годі отворити школу без учителя сего язика. Русинів, які би могли учити по англійськи і по руськи, ми рівнож не маємо, а принайменше нема учителів кваліфікованих. Так отже порядочна школа у нас майже неможлива.“

Щож робити? Кілько то наших діточок ходять до різних шкіл, а однак з тих шкіл нема і не буде пожитку ані церкві, ані руському народові, ані самим дітям. Научать ся читати і писати по англійськи (руського зовсім не будуть знати) і з тим пійдуть до фабрик або до майнів. Добре і се діло, що бодай знають читати і писати по англійськи, а однак чому ті діти не могли би стати учителями або учителями по наших школах? Коли-б ті діти відповідно підготовлені, они могли би зайняти становище учителів і учительок скрізь по цій Америці між руським народом. — Як, де, та кого пригтовляти на се взнесло діло, се якраз питане, котре мусить бути точно обговорене на спільній нараді американських Русинів. — До сєї спільної наради кличе нас весь руський народ, кличуть нас доростаючі діти, кличе нас наша совість і сумна будучність нашої церкви та народа в Америці. — Ми сварили ся безпотно, а в тих сварках і гнівах і не видимо, як виедовзі станемо зовсім одвертими жебраками. Хто не має своїх шкіл і здорові власної просвіти, той вічний жебрак, до того ще і сльпий. — Тож весь народ, всі наші братства, всі організації винні взяти живу участь в тій нараді і покінути успішно се найважнійше діло. — З нашої сторони долажте ся всіх сил, щоби допомогти руському народові в Америці сотворити питеме огнище правдивої, здорової і хосенної просвіти. — Філадельфія, Па. Сотер. Єп.“

Заповідане віче відбуло ся в означеній часі і вишло доволі імпозантно. Президував сам єпископ і він вийшов також одноголосно головою новоствореного товариства „Просвіта“. В повчальній статі п. н. „В гору знаймі!“ (гл. 37 ч. 30 „Свободи“ з 23 вересня 1909) читаємо між іншим ось такі слова: „По виборі виділу і урядників Іх Пресвященство, Єп. С. С. Ортинський заявив, що як першу підмогу і жертву на цілі товариства „Просвіта“ жертвує свою каминцю положену на Франклін Стр. в Філадельфії, вартості 6000 дол. Неумовляючи опіски і оклики „Слава!“ були нагородою сєї княжкої жертви даної безкористовно для добра нашого люду в Америці“. Жертвованій єписк. дім призначено відтак на продаж за помічю тікельно по одному доярові. На річ фонду „Просвіти“ зібрано на вічу \$119.00, по вічу надіслано їм \$54.00 (о. Вас. Гриняк 50 дол. і Семен Юзак 4 дол.) — разом \$173.00 (гл. ч. 50 „Свободи“ з 23 грудня 1909).

В 1-ім (різдявній) числі „Свободи“ (з 6 січня 1910) знаходиться фотография Іх Пресвященства Стефана Сотера Ортинського (в церковних ризах), а під сего фотографією ось такий привіт:

Архипастире й наш Владино!

І вони його звали... Первомученика... Їхали градом каміня і злобами сядли... Во він їм являв луч відважної Павли у душі любові гоним, гонимих кротость і божеву любов сьням твердих гаміли.

І кров його зов та тому рубинами обгарнула землицю...

Владино — наш Батьку!

Ви йдете у люд наш несучи йому в дарі як хрусталь чисте своє серце.

А з нього плинуть слова кротости, бо душа Ваша у щері налита безконечною любовю до люду.

Сі-ж, що їх серця з каменя а душа повна гнім, гонять голодом великим: палили, палили погні!

Але ми, для яких Ваша душа повна болю а серце криваве — ми наче сї діти до своєї нешкы, протягаємо ід Вам в любови благальні долоні. А наші серця клонять ся до стін Ваших —

в сей день великого Вашого Свята, — що є і нашим найбільшим святком. А душі наші шлють чисту молитву перед престол Небесного Отця:

хай Господь подає Вам довгі — довгі літа проміння своєї ласки — кріпке здоров'я, золоте щастя,

хай усе терпє на Вашій дорозі віднесє розцвіте ся крісатим барвінком,

а любов Ваша й терпіння хай зродять ясний світ долі Вашого нещасного люду.

В 2 ч. „Свободи“ (з 13 січня 1910) читаємо на першій місці заголовної сторони ось таке урядове повідомленє: „Членам Р. Н. Союзу і Його Гол. Урядникам. При нагоді свята Родження Христового і Нового Року наспіли на мої руки від Іх Пресвященства, нашого Владика С. С. Ортинського слідуєчі стрічки: „Високошановний Пане! Отрим складаю на Ваші Руки щирі желання Веселих і щасливих свят, та святаго, успішного і багатого в плоди душеньні і дочасні Нового Року. Сї желання передаю через Вас всім труженникам на ниві народній, т. є. Урядови Руського Народного Союзу і єго достойним Членам. Нехай Христос благословить посів на руській землиці, а єго свята Ласка нехай підмагає зріст засіяного зерна любови і єдності братньої. — Свята злука в благословенні добрі дочаснім дає спомогу лекшого осягнення добра вічного. — Дай Боже, піддержуючи перше, діяти до другого! — Христос раждає ся! — Слуга во Христі — Сотер, Єп.“

Діло ся з нашим загалом сими дорогими серцю кожного щирого Русина і вірного сина своєї святої церкви бажаннями, і рівночасно складаю в імені усіх членів Р. Н. Союзу нашому Архипастиреві і Князеві як найщирішу подяку за всю Іх доброту і так дорожю нашим серцям пам'ять. — Дмитро Капітула. Головний Предс. Р. Н. Союзу“.

На дні 20—23 вересня 1910 р. відбула ся XI. гол. конвенція Р. Н. Союзу в Київленд. О. На сій конвенції брав участь через усі чотири дні покровитель і почесний член Р. Н. Союзу: Іх Пресвященство Стефан Сотер Ортинський, що був рівночасно і зичинний делегатом (з одним голосом) 239 відділу Р. Н. Союзу (гр. св. Георгія в Філадельфії). Його вибрала була конвенція до статутної комісії, що мала переглянути статут Р. Н. Союзу і поробити в нім відповідні поправки та зміни.

Із справозданя духовного отця Р. Н. Союзу, Всч. о. Миколая Балаго, погуємо тут за конвенційним протоколом отсі стрічки: „Потверджені сповіді не вимагав від членів Р. Н. Союзу тому, бо єсть свята нереконанція, що члени „Союзу“ єуть людьми чесними та такими, що від них не потреба жадати примусової сповіді, коли вони самі той обов'язок сповнюють з оглядів християнських. До „Свободи“ не дописував, позаяк уважав „Свободу“ за часопис, котре має займатись справами народними, політичними а не церковними. Для справ церковних є „Душпастир““. Уважає за нетактовне поступоване о. директора в справі непоміщеня дописів д. Ардана, позаяк сї дописи не містять нічого протинного гр.-кат. вірі — а вдруже тому, що коли мого було містити в „Свободі“ про „Конець світа“ — то чомуж дописи д. Ардана не мож було помістити? Далше вважає за неперотрібний і цілкомую злишній уряд отця духовного, бо і так Пресв. Владика з його покровителем“.

На нинішній місяць сего протоколу читаємо так:

„Третій день засідань, 22. вересня. По отвореню засіданя і прочитанню протоколу з попереднього дня Пресвященній Владика Кир Сотер Ортинський яко предсідатель статутної комісії предкладає слідуєчі параграфи до зміни: § 1. Артуакул I. має звучати так: „Назва сєї організації є: „Греко-католицький Руський Союз в Америці“ — з англійськи: „The Greek Catholic Ruthenian Union of America“ в скороченню „G. C. R. U.“ — Над єм внесенем випадалось ожилена дискусія, а наконці заряджено поименне голосованє. Внесенє се перейшло 218 голосами проти 69“.

В слід за зміною сего найважнішого параграфу мусіли консеквентно

*) До речі згадаємо, що поступованє директора друкарні, о. Понятишина, супроти Арданових дописів і циркулярів одобрив вповні гол. уряд Р. Н. Союзу особною заявою до Хвальних Братств і Членів Р. Н. С., поміщеною в 21 ч. „Свободи“ (з 26 мая 1910).

підняти зміни й інші відповідні параграфи, а окончний лисид усіх тих змін був той, що наша народна організація перемінила ся на організацію конфесійну.

Мимоходом згадаємо, що на сій конвенції було двоє неправих делегатів, а се о. Ващиний і о. В. Балог.

ЕКОНОМІЧНЕ ВІДРОДЖЕННЯ НАШОГО НАРОДА І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ТА ВПЛИВ НА ПІДНЕСЕННЯ НАРОДНОГО ЖИТТЯ.

По довгих літах ярма й певолі пробудив ся наш народ, коли в р. 1848 цісарський патент оголосив знесенє панщини. Здавалось, що парі, пробудившись з довгого сну, скористас з свободи і підскрип кроком до розвитку, щоби не остали позаду інших народів і надробити все те, що досі занедавав.

Так щож?! Свобода заскочила наш народ зовсім несподівано. Нарід не був на се відповідно пригтований. Довгі літа панщини зробили своє, вони витиснули глибоке пятно неволі. Нарід темний, без просвіти, позбавлений всякої вищої народної ідеї. Не було свідомих проводирів, а ті, що брали ся проводити народом, самі не мали ясно виробленої гадки, якою дорогою повести нарід до кращої будучности. Деякі інтелігентні чинники нашого народа зовсім стратили надію в можливість народного відродження і шукали спасення для него в злуці з Москалями або Поляками.

Линив ся нарід без опіки і проводу, даний на ласку й неласку ворогів.

Користуючи з невідрадного положеня нашого народа, вороги стали кувати нові кайдани, щоби його скувати еще сильніше чим кайданами панщини. Вороги добре знали, що прийде час, коли нарід уміє ся о свої права і стане до борби. Тому треба було користати з хвилі, як довго нарід є темний і незорганізований.

Маючи в своїх руках і власть і впливи, Поляки старали ся убити всякі просвітні і політичні прояви життя в нашій народі. При тім пізнали вони, що свою ціль тоді найкраще осягнуть, коли відкопають економічну підставу нашого народа.

На русу Полякам пішли й Жиди. Вєі каси, все торговля і промисл, опинили ся в руках ворогів. І настали тяжкі часи: царство лихви, обману і визиску. Крайню здеморалізований нарід подавав в розпукі і в пиянстві шукав розради. Легкодушно обдурює своє майно, яке опієся на ліцацїї до півдарма набувають вороги. І часто думалося так: що колишній господар ставав жидівським наймитом на своїй власній батьківщині.

І в тих часах загальної зневіри і розпукі продаються ся кризь хмари лучі кращої будучности: просвіта і політична свідомість нашого народа. Нарід виховує з поміж себе проводників. Провідники, які вийшли з народа, які разом з ним терпіли, зрозуміли, що пїк нам надіяти ся на поміч других, але треба оперти ся на власних силах народа.

В р. 1868 повстає у Львові перша українська організація, матір українських культурних і економічних організацій, товариство „Пресвіта“. Головна задача сего товариства — се національна самостійність нашого народа і піднесенє культурного та економічного життя широких мас народних. Від основаня „Пресвіти“ пішло відродженє галицьких Українців, як масовий національний рух.

В самих початках ставила „Пресвіта“ за свою ціль ширене національної свідомости через наук.-просвітне пізнанє народа і через видаванє відповідних популярних книжок для народа. Однак скоро зрозуміли провідники нашого народа, що лише нарід економічно сильний може устояти ся перед силою ворогів. І в 1891 р. тов. „Пресвіта“ розширює свою діяльність на економічну область, через закладанє по селах позичкових кас, краниць, спілків і пр. Отсе були перші кроки до нашого економічного відродження.

В яку сторону треба було справити нашу економічну діяльність, на се вказали найбільше некучі потреби народа: оборона перед лихвою, оборона перед визиском в торговлі і промислі. Відповідно до сего поступала і розвивалась наша економічна організація.

З огляду на се, що до кожної економічної організації треба відповідних капіталів, а в нашій народі не було так багатих одиниць, котрі могли би розпочати діло на власну руку, — зайшла konieczна потреба збирати дрібні капітали, думати їх в більш, щоби перевести успішно якусь економічну організацію. І якраз се було причиною, що ціла наша економічна ор-

ганізація є оверта на підставах спільництва, кооперативи. В слід за тим наші економічні організації не є організаціями, інтересами поодиноких людей, але єдностію цілої суспільности, цілого народа.

Щоби познакомити тутешню нашу суспільність з економічною організацією, подаємо короткий огляд наших дотеперішніх здобутків на економічній полі.

КРАЄВИЙ СОЮЗ РЕВІЗІЙНИЙ.

Головним осередком самостійного українського спільництва в Галичині є товариство Краєвий Союз Ревізіійний (основ. в 1903 р.).

Задачею сего Союзу є: переводити ревізії в союзних спілках і союзах; заступати інтереси спілок перед властями; основувати нові спілки і союзи; уприватненє діло- і книговодства; виеднуванє кредиту для спілок; уряджуванє курсів для вишклення урядників, скануванє зборів і з'їздів в справі спільництва; видаванє статистичн. з розвитку спілок; видаванє економічної часописи і книжок і пр.

В склад управи Кр. Союзу Ревізіійного входять представителі наших економічних організацій. Від початку його основаня до тепер є головою сего товариства д-р Кость Левицький.

З кінцем 1911 р. належало до Союзу Ревізіійного 5 фахових Союзів з 506 спілками з 165.293 членами. Власний масток (резервові фонди і уділи) вносили понад 7 мільйонів корон, вкладки ощадности — 26 мільйонів корон, уділені позички — 35 мільйонів корон, касовий оборот — 283 мільйонів корон, товарний оборот — 24 мільйонів. На добродійні цілі виплатили вони в р. 1911 — 58.486 корон.

Краєвий Союз Ревізіійний видає дві економічні фахові часописи „Економіст“ і „Самоміч“ під редакцією Андрія Жу-ла.

ФАХОВІ (СПЕЦІАЛЬНІ) СОЮЗИ СПІЛОК.

Кожда спілка відповідно до її обєату діляна мусить належати до дотичного фахового союзу і Кр. Союзу Ревізіійного: лисне спілки, котрі покищо не мають спеціального союзу (пр. дахівкарські, мшнарські і т. д.) можуть належати впрот до Кр. Союзу Ревізіійного.

До тепер числимо 5 фахових союзів: Кр. Союз Кредитовий, Кр. Союз споживних спілок „Народна Торговля“, Кр. Союз госп.-молочарський, К. Союз для збугу худоби і Кр. Союз госп.-торг. спілок.

Краєвий Союз Кредитовий (основ. в р. 1895). Є він центральною касовою і фаховим осередком для кредитових спілок. Задачею Союзу є займатись і вести організацію кредитових спілок, уділювати їм кредиту і посередничити в кредиті між спілками а великими чужими фінансовими інституціями. Власний масток Союзу вноситься поперх 1 міль К, вкладки ощадности — 2½ міль К. Союз уділяє спілкам позичок на квоту 3 міль К. До Союзу належить 412 спілок.

З більших спілок кредитових належить згадати Тов. взаємного кредиту „Дністер“ (осн. в р. 1895), який уділяє позички членам обезпеченим в „Дністрі“, головню на кушно землі. З кінцем р. 1912 числив „Дністер“ 5968 членів, масток власний — 474.000 К, вкладки ощадн. — 3.683.000 К, уділені позички — 4½ міль К.

Всіх спілок кредитових було з кінцем 1911 р. 343. Осідком їх є передсїх міста і місточка, відтак села. Їх головною задачею є збиранє вкладок ощадности і уділюванє дешевого кредиту, щоби хоч в часті занебін живітськїх лихві.

Краєвий Союз споживних спілок „Народна Торговля“. Є се найстарша організація (основ. в р. 1883). Дієсь числять вона 18 складів в більших містах східної Галичини і є осередком торговельного руху. Занимає ся вона організацією споживних спілок, яким виставляє дешево добрий товар. В р. 1911 вносили торг в „Народній Торговлі“ 2½ міль К, власний масток — 288.000 К, вкладки до обороту — 777.000 К. Персонал зайнятий при „Нар. Торговлі“ вносили 124 людин.

До „Народної Торговлі“, як Союзу, належить 90 торговельних спілок, крім того багато спілок зголомєно, котрі єще не прийнято. Сї спілки як і інші краниць читальні та просвітні закупили в р. 1911 в „Народній Торговлі“ за 1 міль К товару.

Є надія, що при дальній успішній організації стане „Народна Торговля“ гуртовною торговлю для спілок. Коли займать ся на великі перепопи (конкуренцію жидівських торговців і лисичку бор-

гованя) то мусимо признати, що дотеперішня праця принесла вже великі успіхи.

Красивий Союз господ.-молочарський (основ. 1907 р. в Стрию). Діяльність молочарського Союзу полягає на організації молочарських спілок, достарчуванню їм машин, організації збуту масла, факховий контролі і обслуговуванню, утриманню дешевого кредиту спілкам на будову молочарень і закупку худоби.

Молочарський Союз удержує в різних місцях (Львів, Перемишля, Станіславів, Стрий) склади для продажу масла. До Союзу належало в 1911 р. 81 молочарський спілок, які переробили понад 6 міль. літрів молока, з чого одержали 250.000 кг. масла. За молоко виплатили членам 1/2 міль. К.

Молочарство має перед собою велику будучність. А коли воно як слід відрізняється, то причини належить шукати в браку розуміння вати сього промислу серед загалу селян та господарські відносини в краю, де великі сільські землі, пасовище і сіножаті стоять неужитками. Коли селяни розуміють користь свого промислу і відповісти на укладі свої господарства, то молочарство дасть багаті жерела доходів.

Красивий Союз для збуту худоби (основ. в р. 1911). Задачею Союзу є організація спілок для збуту худоби, посередництво в спродажі худоби і безрог, утримання кредиту на закупку худоби і безрог і т. п.

Кр. Союз для збуту худоби повів з ініціативи Тов. „Сільський Господар”. В р. 1911 належало до Союзу 56 спілок для збуту худоби. В 1911 р. вислали вони через Союз 73.600 штук худоби і безрог на позакраві ринки. Членам виплачено 5.300.000 К.

Зорганізоване торгівлі безрогами було для нашого селянства дуже важливою потребою. До недавня назначували згиники ціну після внодобі, селянин не мав ніякого іншого способу збуту свого товару і мусів віддавати за ціну, яку йому вони давали. А коли зв'язилося, що Галичина доставляла тільки на заграничні ринки 15.000—20.000 штук, то кілька гроша осталося в кишені посередників!

Копити удержування Союзу покрити до в цілої міністерство різництво.

В останній році вивіз безрог в наслідок елементарних нещастя значно піднявся, але є надія, що коли поверне нормальний стан, то ця галузь торгівлі має перед собою велику задачу і будучність.

Красивий Союз госп.-торговельних спілок (основ. в р. 1911). Сей Союз має на цілі вести торгівлю предметами потрібними в сільській господарстві, займатися збутом збіжжя і овод, доставляти збіжжя і напу для військ, організувати того роду спілки і переказувати в них технічну контролю. Союз є рівночасно синдикатом тов. „Сільський Господар”.

За два роки діяльності вніс в оборот понад 2 міль. К. В останніх роках переводив Союз запомогою акцію державну, доставляючи по знижених цінах збіжжя селянам потерпілим в наслідок неурожаю і видуву рік.

В двох роках існування зорганізував Союз 4 головні склади (Львів, Перемишля, Коломиї і Стрий) і 28 самостійних спілок.

Крім сего належали до Союзу Ревізійного безпосередно і спілки іншого роду. Належить тут згадати фінансові інституції, як тов. „Земля”, вотре займає ся парцеляцією ґрунту в поміж наших селян, тов. „Народна Готельниця”, яке удержує в власній власності готель, Видавнича Спілка „Діло”, Укр.-руська Видавнича Спілка, „Тру” — робітня біля і жіночих одягів, „Достав” — торгівля і робітня церковних риз та приборів, 2 шевські спілки, 3 мликарські, 8 дахівкарських і пр.

САМОСТІЙНІ ЕКОНОМІЧНІ ІНСТИТУЦІЇ.

Крім 511 спілок, належачих до Кр. Союзу Ревізійного, маємо ще інші економічні інституції, які ґрунтують на відмінних підставах як спілки, але тісно з ними зв'язані, їх підмагають і доповнюють економічну організацію.

До них належать:

Земельний Банк гіпотечний (основ. в р. 1910). Її акційне товариство з основним акц. капіталом 1 міль. К. Банк сей має головною задачею утримати дешевий гіпотечний кредит на довгий літ (10½—50 літ). Крім сего утримує кредитні спілки. За два роки існування утримав він гіпотечних позичок накову 5½ міль. К. а всього кредиту спілкам на 3 міль. К. Вкладки ошадні, вно-

сили 2½ міль. К. Небагом акційний капітал має бути підвищений на 3 міль. К. Основний акційний капітал зложили в великій частині наші кредитові спілки.

Руська Шадниця (в Перемишля, основ. в р. 1906). Служить для збирання капіталів публичних інституцій, церковних фондів, спільських і т. п. Її інституція, яка має публичну поруку і стоїть під контролем держави. З к. р. 1912 став вкладок внісв о-коло 6 міль. К. Шадниця утримує гіпотечні позички і кредитні спілки. Фонд гарантійний зложили спілки.

Тов. взаємного обезпечення „Дністер” (основ. в р. 1892). Товариство опирається на взаємності і має на цілі винагороджувати своїх членів за шкоду, понесену від огню. Вартість всіх 272.000 поліс з к. р. 1912 внісв 312½ міль. К. За 20 літ існування виплатили „Дністер” за 27.600 шкід суму 15½ міль. К. Резервові фонди внісв 3.350.000 К.

Тов. „Дністер” відіграє дуже важну роль в економічному житті галицьких Українців. Воно має удержане 136 урядників, виплачує річно о-коло 1¼ міль. К. провізії агентам та утримує значні за-помогі просвітним, гуманітарним і іншим інституціям.

Тов. обезпечення на жите і ренти „Карпати” (основ. в р. 1911). В першій році діяльності чисило товариство 1260 обезпечених на жите о-коло 4 міль. К. Первіним ошадком сего товариства було місто Чернівці, на послідних загальних зборах перенесено його до Львова.

Спілки під Патронатом краєвого Виділу. При красивім Виділі основано в р. 1899 економічну організацію під назвою Патронату для спілок різничих. В р. 1912 належало до Патронату 402 українських спілок ошадності і позичок і 25 спілок молочарських. Мастою власний спілок ошадності внісв понад 1 міль. К. вкладки ошадності 7 міль. К. утримані позички 7½ міль. К.

Отсе був би короткий перегляд наших здобутків на полі економічній. Належить ще згадати, що товариство „Просвіта” і „Сільський Господар”, які хоч не є фінансовими інституціями, беруть рівнож живу участь в економічній житті. Тов. „Просвіта” удержує бібліотечну читальницю країнців і має, за задачею його є перемістити їх в зорганізовані спілки. Тов. „Сільський Господар”, який має на цілі підвищення добробуту селян через ведення раціональної господарки, дав почин до основаня Союзу для збуту худоби і Союзу госп. торговельних спілок, а тепер заходить ся коло основаня спілок для обезпечення худоби. Вачимо отже, що всі інституції творять одну велику цілість і в спільній праці себе взаємно доповнюють.

Власна планова праця на економічній полі припадає на послідних десяти літ. А коли зв'язимо, що наші нарід убогий і мало сего просвічений, то всеж таки досягнені успіхи можемо назвати дуже великими здобутками на тій ниві.

Про значіння і вплив економічних інституцій на розвій народного життя взагалі поговоримо в слідуєчій числі.

ЮЛІАН ПАВЧАК

68 N. 8th St., Brooklyn, N. Y.
РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР, ВИПОЗИЧАЄ ВСЯКОГО РОДА УКРАЇНСЬКІ КОСТОМИ І ХАРАКТЕРИЗУЄ ПО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. ЗАМОВЛЕННЯ ПРИЙМАЄ НАЙМЕНШЕ 10 ДНІВ ПЕРЕД ПРЕДСТАВЛЕННЯМ.

Аґенти корабельна і бюро переписки грошей

ДМ. КАПУЛА

(Предсідателя Р. Н. Союзу)
продас шифарти на найліпші ліції по цінах кон пацієнтів і переписку грошей до всіх частин світу в короткім часі. — Пишіть на адресу:
DMITRO KAPULA, McAdoo, Pa.

Телефон: Orchard 7430. Адреса: 44 Іст 7 уліця, Нью Йорк.

Народна Канцелярія

М. ЛІСЯК І КО.
1. Податоджує нотаріально-консулярні справи старо-прав, військові, цивільні і карні.
2. Народне бюро праці.
3. Книгарня.

Родимці: Свій до свого!

ФАРМИ!

Безпечуєте готової і доброї фарми, дощенту і на сільсату, то прошу утримати до мене. Маю землі в ціні від \$200 до \$250 акер майже в кож-дім степі в Америці і в Канаді в кушниках від 10 акерів аж до 1.000.00. Напишіть, де хочете купити фарму і я зразу ї їк веліжу а я віддам Вам селіце.

GEO. SENIUTOWICZ

1301 Grand Ave., Chicago, Ill.

Позір! Новина! Позір!

ВІДВОРОТНА СТОРОНА ДАРМОВИСА.

ЧИТАЙТЕ УВАЖНО ДО КІНЦЯ!

Рідкість, якої ще не було в Р. Н. Союзі в Америці! Кождий член організації повинен користати з сєї нагоди!

КОЖДОМУ ЗВІСНИЙ РІЗДВЯНИЙ ЗВІЧАЙ В АМЕРИЦІ. З НАГОДИ РІЗДВЯНИХ СВЯТ І НОВОГО РОКУ — ОДНІ ДРУГИМ РОБЛЯТЬ ТАК ЗВАНІЙ „CHRISTMAS PRESENT”, А ПО НАШОМУ: РІЗДВЯНИЙ АБО НОВОРІЧНИЙ ДАРУНОК.

Сего року Руський Народний Союз бажав зробити різдвняний і новорічний дарунок тим членам, котрі на се заслу-жать. Тану річ годі купити собі на плей-зі, а не дістанеш її у велинім місті по skleпах (сторах). Таких предметів не продають, а Р. Н. Союз дасть за дармо кождому членови Р. Н. Союзу і то під дуже догідними умовами.

Ось тут є поміщені образці, котрі представляють: прегарний дармовис до зигарна і шпильку до краватки.

Шпилька золота з вирізаним напи-сом Р. Н. Союзу в скороченю. Дармо-вис є двоякого рода: бронзовий і сріб-ний, на прегарний скріці із стриженим волосом.

Дармовис є кольорований тревалими фарбами (емалюваний). Він представ-ляє герб галицької Руси-України і від-знаку Р. Н. Союзу, а довола має на-пис: „В нагороду за щиру працю орга-нізаційну 1914 р.” На відворотній сто-роні є дві руки дружно сплетені і напис в українській і англійській мові: „Влучности сила”.

Шпилька має вартість \$1.00, але та-кої шпильки не дістанете в ніякім сторі за ті гроші. Дармовис з бронзу має вартість \$2.00, а срібний \$3.50. Але таких річий ніхто не продає за гроші в Р. Н.

Союзі. Кождий член дістане сї рідкі да-ром, коли на се заслужить. Що ж треба робити, аби заслужити собі на сї рід-кий і прегарний дарунок? Прочу ува-жати!

Кождий член Р. Н. Союзу, котрий придбає ТРИ нові члени до Р. Н. Сою-за від 1. січня до 1. марта 1914, а ді-стане в дарунок золоту шпильку.

Хто придбає ПЯТЬ нових членів до Р. Н. Союзу від 1. січня до 1. марта 1914 р., дістане в дарунок бронзовий дармовис.

Хто придбає ДЕСЯТЬ нових членів до Р. Н. Союзу від 1. січня до 1. марта 1914 р., дістане в дарунок срібний дар-мовис.

Імена членів, котрі придбають від-повідне число нових членів до Р. Н. Со-юзу або в інший спосіб прислужать ся добрим ділом для розвою Р. Н. Союзу в Америці, будуть записані (окрім сих да-рунків) в „Золотій Книзі” Р. Н. Союзу. Про сю книгу буде небагом мова на сто-рінках нашої часописи.

Щоби нашим членам помочи заслу-жити собі на сї прегарний памятовий дарунок, подаємо понизше спосіб і ін-форкації, як організувати нових чле-нів до Р. Н. Союзу в Америці.

ЯК ОРГАНІЗУВАТИ НОВИХ ЧЛЕНІВ?

Кождий член Р. Н. Союзу, котрий хоче організувати нових членів і в той спосіб заслужити собі на памятовий дарунок та рівночасно стати ся діяльним членом Р. Н. Союзу, має зголосити ся до місцевого секретаря Р. Н. Союзу свого відділу і має взяти собі відповід-не число чистих денярацій. Коли вже член буде мати в своїх руках денярації, має піти по гавзах, або при роботі, заба-ві і т. п. і вписувати нових членів до Р. Н. Союзу на денярації. В тих місце-востях, де нема еще відділу Р. Н. Со-юзу, старати ся заложити новий відділ до Р. Н. Союзу. По інформації, як ор-ганізувати новий відділ — пишіть до гол. преда. на адресу: Mr. D. Kapitula, Box 565, McAdoo, Pa., або до гол. ре-нордового секретаря: P. O. Box 76, Jer-sey City, N. J.

На денярації можна вписувати кож-дого здорового Русина або іншого Сла-вянина без ріжниць віроісповідання, муж-чину чи жінчину, котрі можуть стати членами Р. Н. Союзу згідно з § 204 стат. Р. Н. Союзу і котрі не перевишають 45 літ життя.

Член, котрий вписує денярації новим кандидатам в члени Р. Н. Союзу, має взяти від новоприступаючого кан-дидата чи кандидати вступне після літ, як приписує отсей параграф Р. Н. Со-юзу:

§ 207. Кождий кандидат, хочакий вступити в члени Р. Н. Союзу, має за-платити відділові для Р. Н. Союзу, і кожде товариство, котре вносить прось-бу о прийняті, має заплатити Р. Н. Сою-зови за кождого члена приступаючого на ціле посмертне (кляса А) при під-писуваню денярації, або просьби о при-няті, вступне після слідуєчої табелі:

За члена від 21 до 30 літ	\$0.50
За члена 31 літ	0.75
За члена 32 літ	1.00
За члена 33 літ	1.25
За члена 34 літ	1.50
За члена 35 літ	1.75
За члена 36 літ	2.00
За члена 37 літ	2.25
За члена 38 літ	2.50
За члена 39 літ	2.75
За члена 40 літ	3.00
За члена від 41 до 42	3.50
За члена від 43 до 45	5.00

Члени на половину посмертного (кля-са Б) платять таке саме вступне як і члени на ціле посмертне.

Окрім вступного належить побрати від новоприступаючого члена еще отсі належності (§ 208 Р. Н. С.); за гра-моту 25 ц., за відзнаку 75 ц., за книжоч-ку до вписування місячних вкладок 10 ц.; крім сего всякі інші належності, яких вимагає місцевий відділ.

З новим кандидатом треба піти до донтора, а донтор має оглянути нового кандидата і виповнити лікарське свід-доцтво, як приписують §§ 209 і 267 ста-тута Р. Н. Союзу. Член, котрий приед-нає до Р. Н. С. нового кандидата, має підписати ся на лікарським свіддоцтві за свідна і бути присутнім у донтора.

Коли вже та денярація буде ціл-ковито виповнена, член має віддати ви-повнені денярації і зібрані гроші міс-цевому організаторови Р. Н. Союзу (ко-трим є місцевий секретар Р. Н. С.) до-точного відділу.

Коли уже то все готове, місцевий організатор (секр.) віддає на слідуєчій мітингу свого відділу денярації враз із вступним і іншими вкладками від но-воорганізованих кандидатів предсідате-леві відділу до евентуального прийня-тя зголошених кандидатів. По одобреню і прийнятю нових членів, секретар відділу втагає кандидатів в книгу метричальну

а їх денярації відсилає враз з розме-том до гол. фінансового секретаря Р. Н. Союзу. Імена тих членів, що записали ся до організованем нових членів до Р. Н. Союзу, місцевий секретар має виписати на відповідній блянкеті, котрий буде ви-сланий до кождого відділу Р. Н. Союзу в Америці Гол. Урядом. На тім блянне-ті треба докладно виповнити імена чле-нів і кілько котрий член зорганізував нових кандидатів. Так виповнений блян-кет (друн) треба заслати по першім марті 1914 р. до Гол. Уряду Р. Н. Со-юзу на адресу: P. O. Box 76, Jersey City, N. J. По отриманю сего блянне-ту Гол. Урад Р. Н. Союзу вишле кож-дому членови таку нагороду, на яку він собі заслужив.

На сїм місці просить ся місцевих секр. і організаторів Р. Н. С., щоби за-няли ся сєю справою і захопили своїх членів до праці в місяцях: січні і лю-тім 1914 р. Если котрому секретареви забране денярацій, нехай сейчас на-пише до гол. ренордового секретаря, а той, що буде треба, — вишле.

Тож до праці, П. Т. Члени Р. Н. Со-юзу! Потрудіть ся трохи для добра рід-ної організації і руського народа в А-мериці!

Желасмо Вам доброго успіху у Ва-шій щирій праці! Най не буде одного члена в Р. Н. Союзі, котрий не заслу-жив би собі на сю памятку, на сїй ново-річний дарунок!

ДМ. КАПУЛА, В 13

гол. преда. Р. Н. Союзу.

МИХ. УГОРЧАК,

гол. рекорд. секр. Р. Н. Союзу.

С. ЯДЛОВСЬКИЙ,

гол. фінанс. секр. Р. Н. Союзу.

А. ШАРШОНЬ,

гол. кассір Р. Н. Союзу.

„ВСЕ НА ВАШІ УСЛУГИ“
Lackawanna Trust Company
„Банк, в якому Ваші гроші безпечні“.
Наш банк є правною щадницею на Стейт Пенсильвенія, на повіт Лакавана і на місто Скрантон, а фонди, остачі під нашою контролею, виносять \$5,000,000.00.
Ми приймаємо вкладки, почавши від ОДНОГО ДОЛЯРА і платимо ТРИ ПРОЦЕНТИ від ста, від дня, коли вложите гроші.
Виснавши гроші нещодавно до всіх частин світа як найшорше, певно і по низьких цінах. ЗМСЛКА ГРОШИМ ТЕЛЕГРАФІЧНО — це наша спеціальність, а швидко доставляємо записане.
Ми купуємо і викидаємо усі старі гроші.
Виготовляємо усі старі гроші в правні документи і легалізуємо їх через консул. ПРАВА ПОРАДА ДАРОМ.
Затруднімося керувати, що говорять по руски і Ви можете полагатися на Ваші справи у своїй рідній мові.
400 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Російсько-Американська Лінія
Russian American Line
Mer 31st Street, Brooklyn, N. Y.
Найдовідливіша корабельна лінія після Російської і Американської, удержуючи найбільш, найшвидші і найкращі російські поштові кораблі, як:
„РОСІЯ“ 16,000 тон., „КУРСЬК“ 13,500 тон., „ЦАР“ 13,000 тон.
До Роттердама 9 днів, До Либана 14 днів (без перестановки)
ЧАСІ ВІДІЗДИ.
ЦІНА З ЛІБАВІ ДО НЬО-ЙОРКУ \$35.00 і \$4.00 ПОГОЛОВНОГО ПОДАТКУ.
ІІ. КЛАСА \$52.50.
Звертайтесь за інформацією до наших агентів або до генерального агентства:
A. E. JOHNSON & CO.
27 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Ся
МАШИНА ДО ПИСАННЯ
(ТАЙПРАЙТЕР)
фірми
L. C. Smith & Bros.
Typewriter Co.
ОСЯГНУЛА СЛАВУ ЧЕРЕЗ Свій ЗНАМЕНИТИЙ МЕХАНІЗМ.
Купуючи машину до писання, бажаєте задоволеною відповісти на оті три питання:
Що вона зробить для мене?
Чи добре вона се виконає?
Як довго буде вона се робити?
L. C. Smith & Bros. Typewriter Company відповідає якимсь цілковитим сим трем вимогам покупців машин і через се здобула собі перше місце між виробами всьляких машин до писання.
Девкі люди думають, що між машинами до писання нема ніяких різниць. Машини можуть виглядати однаково, однак не всі суть однаково догідні і є багато різниць в їх приметах.
Новий модель машини (№ 5) с тан зроблений, що може служити не лише до звичайного письма, але і до табельної, рахункової і всего, що лиш в бізнесі потрібне.
Цілий механізм є тан улашований, що на сій машині можна писати рівно і по праву.
Ми радо хотілиб Вам подати більше подробиць про сью машину.
Попіті по безплатну книжку про новий модель №.
L. C. Smith & Bros.
Typewriter Co.
3-12
Головний офіс для місцевих і загранич. замовлень: Syracuse, N. Y., U. S. A.
ФІЛІТ в Лондоні, найбільшій місті.
ОФІС НА НЬО-ЙОРКУ:
311 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

1 ДОЛ. МІСЯЧНО!
Чому-б не мати в своїй домі граммофон, при допомозі якого можна почути різні пісні, музику і танці.
Насили хочете бути щасливим і докопент, зверніть ся лиш до нашої фірми, яка істнує 15 літ і здобула собі славу в цілій Америці і Канаді.
Ось сєй гравітований на девять літ **ГРАМОФОН** з 20 руськими піснями, який до-терпер продано по 55 доларів. Ми продаємо тепер лиш за **\$21.50**.
Прикупіть тільки 5.00 за доставку, а ми надішлемо Вам сєй прекрасний інструмент.
Масмо на складі великі граммофони, які продаємо на сплату по 1 дол. місячно. Масмо також на складі різні інструменти.
Ждуйте нашого подорожного безплатного каталогу.
GREATER NEW YORK PHONO-CGRAPH CO.
308 Grand St., New York City.

Лямпи Rayo
Гарне мешиансе, повинно бути гарно освітлене: Лямпи **RAYO** дають найліпше світло для Ваших очей — а своєю милою барвою окрашують Вашу кімнату.
Вони суть ліпші від других а не коштують дорожше.
Лямпи **RAYO** суть роблені з найліпшого матеріалу, старанно вишлішені і перетривають много других дорожших ламп.
Засвічуєсь без знимання скла і умбри. Легкі до чищення і зміни нкота. Продають ся всюди.
Standard Oil Company
Paterson Jersey City (New Jersey) NEWARK Trenton Camden

ПОШУКУЄСЬ АГЕНТІВ.
Можете прийти до великих грошей, розповсюди новонаготований прилад до запалювання цигар і цигаретон. Кожен купить його від Вас. Ся запалювачка є дуго претична і грубо нікльована. Наші агенти продають їх по 50 цнт. Прикупіть нам 20 цнт. марками, а ми Вам вишлемо одну на ок.
H. Hoffman & Co.
237 E. 12th St.
New York, N. Y.

Проч з Британією!
Наш порохок усуває сєйчас полосу з твари, борода і дз би не було, без жалого 50-го, не лишуючи жадних слідів по собі. Вишлемо пачку того пороху за 1 долар, пробі доз за 50 центів. Пришліть 1 долар через монетний ордер або в ре-дістрованій листі або поштовою марками, а ми сєйчас вишлемо порохок з поясненем, як його ужити.
Адреса:
Dr. BELLIN'S CO.,
55 DELANCY ST., NEW YORK.
Потреба агента.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ
У ВСІХ ЗАКУТИНАХ СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.
Відомий спеціаліст зі Старого краю Д-р. Гогенберг поручає усім недужим Русинам, так мучилим як і жидівським свої успішні лікарські услуги.
Кождий терплячий отримає від Д-ра Гогенберга шкуру і чекну раду цілковитого даром, а хто не буде піддасть ся його неперішаній курації, може з цілою повністю числитися на віднашані здоров'я.
Д-р. ГОГЕНБЕРГ споряджає для своїх пацієнтів великі ліки особисто, у своїх лабораторіях, дитого сї медицини ділають успішно і радикально, а за їх хворобу поміч він не вимагає.
Д-р. ГОГЕНБЕРГ поспідаючи великі здібности лікарські, на які лиць найвищою лікарська наука може здобути, не також з огляду на свій докопентний досвід, уважає за підвідісне прийняти в поміч терплячий людскости і розголотиши широкое своє ім'я, щоб кождий Русин знав, де має звернутися на сєйчас недуги.
Д-р. ГОГЕНБЕРГ виконує великі хірургічні операції при асистенції славного хірурга в Відні, особливо проноуляючи, а для догідного провірення візуальних подат уживає немовильних промінь Гентгена. Істні слабости мучиливі секретні і зародили лишити групують лавним средством професора Еука, азіатим „86“.
Задля брести місяця немовильним є потітати великий сьвідомості яєтв і подкапів, які посполно падають від цікавості вишнєшан ш-цієнтів Д-ра ГОГЕНБЕРГА.
Нехай кождий Русин, а навіть і ті, котрих другі лікарі не улашували а вже утратили надію на віднашані здоров'я, улашту сєйчас особисто або листовно по чекну і безплатну раду зашучуючи поштової марки до:
Dr. B. HONENBERG,
304 2nd Ave. (межн 17th & 18th Sts.) New York, N. Y.
Годишні офісні: від 8-ї рано до 8-ї вечером.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписування місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода“ по ціні 7 цнт. штука.

Д-ра Ріхтера Pain-Expeller
Усуває всіяні болі як: ревматизм, подагру і невралгію. Є помітним средством проти параліжу сугавів і мускулів, як також на зняхнення і легкі рани. Скоро усуває нерехолоду, інфлюенцу і болі горла. Запобігає запаленню легких, усуває докучливі болі грудий, голови і зубів.
Чотири до п'ять крапель до одної склянки води дасть Вам зраменний лік проти всьляких докучливостей горла.
Уживаючи стало 4 краплі до одної склянки води, усунете корчі жодякові і зме травленя.
Сей урядивий лік находить ся тільки в такій коробці, яка тут представлена.
Вистерігайтесь численних наслідувань.
25 і 50 цнт. бутелька у всьх апітках.
F. Ad. Richter & Co.,
71-80 Washington St., New York, N. Y.

На 3 місяці безплатної проби!
Даром 40 найкращих сьвітанок!
10-літна порука на письмі!
Дасмо до нашої чудесної „INTERNATIONAL“ говорючої машини ч. 5 за \$1.00 місячною виплатою. Не ликаємо ся писати Вам наш фонограф на 3 місяці безплатної проби, поспіше він є найбільшою машиною на торгу.
10,000 руських рекордів всегда на складі.
Писать еще нині по цінах і успішн!
Найбільший „барген“, якого ще не було!
INTERNATIONAL PHONOGRAPH CO.,
196 E. Houston St., New York.
ІВАН РУДЕНСЬКИЙ, завідств.

S. DATTNER
С. Датнер з Нью-Йорку, такий як один зі знаменитих польських писателів і загально відомий серед славянських націй в цілій Сполучених Державах як щирий патріот, поручає всім „HASSAN“ цигаретки. П. Датнер, який є також визначним банкіром, говорить:
„HASSAN“ цигаретан після моєї гадки суть знамениті. Вони суть також дешові. Задовольняють запах і легкість сих цигареток є не до порівняння — навіть з найдорожшими цигаретками. Я все поручаю сї цигаретки своїм країнам“.
„THE STANDARD OF AMERICA“
5¢

ДИВІТЬСЯ, ЩО СЕ НОВОГО!
Се перші Різдвяні сьвята, які сьвяткували руські колоністи на першій Руській Колонії в Мілві. Н. Д. А яку веселість і приємність мали заграшені гості, котрі позіждали на сьвята до своїх приятелів живучих на сій колонії, нехай о тім посвідчить побіч позаний образець. Сьвятковано там Різдво як в краю — на власних фэрмах і у власних домах!
Чомуж Ви не посьмете собі примір з тих людей, котрі порозуміли, що то значить мати свою власну фэрму на руській колонії? Чомуж не прилучитесь до тих 300 фамілій, котрі тут вже закупили землі і тан гарно зачали господарувати? Не будьте послідні, щоб сьветі відтак не нарікали, що в Америці нема Руської Колонії, деон можна спільно захити як в Рідній Краю і бути завжди сьвобідним у власній хаті, на власній ниві.
Бачите самі, що робота по фэрмах і майнах цілком уладає. Ось за пару тижнів завітєз іра-сна весна, а Ви будете дивитись, як другі народи зачнуть весняну роботу на власних загонах! Чим і Ви не можете з сего скористати? Так! Скористайтесь, наколи чим шорше тепер рішиться та прирете закупити собі відповідний навалон землі на ПЕРШІЙ РУСЬКІЙ КОЛОНІЙ В МІЛВІЛІ і зечнете з весною разом з другими фэрмерами дорабляти сє.
На цинно 5-акрової фэрми потреба Вам мати готівки 200 дол., а рента на місячні сплати. Тон розсудіть самі, що лучше, чи лот, чи фэрма 5-акрова (4 морги), з якої будете мати около 90 лотів ниві з стрітами.
Ся хата є віднашана і находить ся на першій Руській Колонії в Мілві.
Тож що раз кличемо: Родимці! Приїзджайте сєйчас та купуйте землю, бо пора вже приходити і відповідний час на закупно. У нас сєйчас нема і люди орять, тож оглядати землі можете кождої хвилі.
УВАГА: Для вигоди наших колоністів ми отворили другий офіс у самім Мілвілі, а старий офіс остає в Філадельфії.
Писать перед приїздом в рідній мові на адресу:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
476-478 DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Sts., PHILADELPHIA, PA.
Тут треба уважати ся по всякій інформації. Ті, що виїхали з Мілвілі сєйчас та лиш в суботу, неділю і понеділок.
Адреса у Мілвілі тама:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
MILLVILLE TRUST BUILDING,
19-20 High Street, Millville, N. J.
Як попередній інформації, нехай приїзджать.

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНО Р. Н. С.
за місяць грудень 1913 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ:

Сестриство Неп. Зач. Пр. Діви Марії в Мар-
терет, Н. Дж.375. Василь Анатолій, Улан Катерина, Ва-
раха Анна, Мурза Марія, Малайчук Марія, Ва-
раха Катерина, Вуйничук Галина, Бружина Ма-
рія, Ляхвар Марія, Фаска Текля, Пішко Парас-
ка, Осиф Марія, Несторович Катерина, Трофим-
ко Анна, Сопко Марія, Яворська Текля, Місяк
Павлія, Ковальська Анна, Завойська Зояфія, Гі-
да Варвара, Генда Юлія, Мильо Марія, Даньчак
Катерина.Братство Успенія Пр. Діви Марії в Центра-
лі, Па.В. 376. Лаштин Олександр, Суринич Ігнат, Ме-
леч Садор, Пилипчук Юрко, Ковальчук Нико-
лай, Когут Василь, Скольський Никола, Петро-
вич Василь, Ізків Василь, Гоцинець Федор, Хо-
мович Василь, Подольський Василь, Волчан-
ський Сахар, Оренда Василь, Стиців Никола,
Волчанський Никола, Лазарюк Андрій, Петрович
Олександр, Волчанський Василь, Матковський Іван,
Когут Василь, Федькович Михайло, Полянич Фе-
дор, Романенко Федір, Бродня Михайло.

Товариство „Просвіта“ в Пембервік, Конн.

В. 377. Тимошенко Пилип, Партика Віцентій,
Панахидя Іван, Яблонський Ігнат, Недошук Гри-
горій, Косцюбок Аларей, Паламарчук Михайло,
Гавришук Ян, Петровський Степан, Ходячек Іо-
сиф, Москаль Стефан, Мроцько Михайло, Митро-
вський Панько, Якевичук Томаш, Ратушняк Ка-
терина, Волошин Анна, Кшемненський Карол,
Шаробалюк Зояфія, Юшуня Анна, Каспарак Іо-
сиф, Штурський Юрко, Сопрун Станіслав, Іс-
лук Андрій, Рокан Павло, Рокан Никола, Іс-
лук Никола, Гобак Петро, Гавришук Михайло,
Хрущ Антін, Гардзівський Іосиф, Гловинський
Ян, Гардзівський Степан.

Братство сьв. О. Николая в Пюрітан, Па.

В. 378. Ярощ Василь, Іванко Петро, Вацяк
Павло, Фечішак Никола, Іванко Стефан, Турко
Стефан, Стояня Лука, Білак Іван, Бруна За-
харко, Куріло Константин, Турко Леон, Мацей
Николай, Петрейко Василь, Смильницький Василь,
Війтович Михайло, Бац Іван.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Войтович Олександр.
В. 2. Хомяк Марія.
В. 3. Кранік Василь.
В. 4. Крайник Франко.
В. 5. Горівак Михайло.
В. 6. Бенча Юрій Франко.
В. 7. Цимбаліста Мих., Сухля Максим, По-
ступак Іван.В. 14. Білик Стефан, Громога Марія, Ку-
тра Петро, Дмитрик Стефан, Бішко Митрон.
В. 16. Мисель Іван, Оузда Матвій.
В. 17. Білак Тимко, Гуда Параска, Пога-
Семко.В. 18. Гавришук Петро, Лабовскі Іван.
В. 19. Буждін Іван Михайло.
В. 20. Варга Павло.
В. 21. Мухоморова Розалія, Павляк Петро,
Давидович Азілія, Давидович Василь, Жолуд
Іосиф, Петрович Сабат Семеон.В. 22. Стегінський Теофіл.
В. 27. Долянін Іван, Кулик Стефан, Гудак
Андрій.В. 28. Дембіцький Іван, Борис Дмитро, Су-
мич Лешко, Грицишин Федор, Грицишин Михаїл,
Гужвий Іван, Халупа Матій, Сопко Петро,
Головатий Андрій, Коваль Петро, Чиж Іван, Бі-
лак Федор, Грішко Іван, Грицишин Іосиф.В. 29. Ригель Іван, Баулянский Василь,
Валішев Іван, Барчук Петро.
В. 30. Савка Семан, Леню Іван, Мусіяда
Іосиф, Мухоморова Михайло, Каліман Петро, Ю-
сиф Василь, Каліман Стефан, Дзвінич Іван,
Дзвінич Александр, Цеклинич Максим.В. 33. Мачків Іван, Демчик Іван, Котора
Василь, Бакула Іван, Сидарик Василь, Добос
Іван.В. 36. Бибель Никола, Волентер Ігнат.
В. 38. Громога Андрій, Яблонський Іван, Кльо-
Василь, Калеско Іван, Лайт Стефан.
В. 39. Феня Петро, Мачко Федор, Дану-
Федор.В. 40. Гроденці Антоні, Верлинські Прокіп,
Нилин Дмитро.
В. 42. Білак Михайло, Чвек Роман, Талпан
Антоні, Галік Онуфрій, Галік Федько, Зяц
Гаврило.В. 47. Геряк Луцько, Рочник Григорій, Ле-
чук Франко, Стоян Титус, Крук Григорій, Гу-
ла Михайло, Пилипак Ясько, Стомунський
Григорій, Левчук Амбросій, Петришин Стефан,
Гурка Антоні.В. 48. Маршалек Ілько.
В. 50. Мартиніч Михайло, Гук Стеф. стар.,
Кузак Андрій, Ахмич Михайло, Гук Теодор.
В. 52. Лепар Михайло.
В. 53. Тодоровський Михайло, Сетник Теодор,
Галко Іван.В. 55. Секанік Лука, Масляний Іван, Ва-
лофський Павло.
В. 56. Гайдук Александр.
В. 58. Ільницька Марія, Ільницький Сте-
фан, Язечко Стефан, Пішка Грещ, Домбро-
вський Аларей, Тимків Тимко.В. 63. Панчишин Іван.
В. 64. Духальський Михайло, Мавотін Та-
ка, Дішко Іван, Ковак Миколай, Павліч Нико-
лай, Фат Анастасія, Кіндзирек Онуфрій, Вой-
дело Лукаш, Каліпський Петро.В. 69. Гаврик Павло.
В. 70. Макар Петро.
В. 72. Сомон Анна, Карпінко Юрко, Хоро-
шак Максим.В. 74. Павеса Іван.
В. 76. Кравчук Панько, Шаран Антоні, Кра-
чук Стефан.В. 77. Йоган Михайло.
В. 78. Сухина Тимко, Урбан Гаврило, Духа
Яким, Митюшин Станіслав, Галдович Волода-
слав, Мезіньський Іван, Запотоцький Петро, Якіс
Андрій, Файк Давид, Тимік Андрій, Міт Антін,
Васильс Никола, Якіс Іосиф.В. 82. Лисич Іван.
В. 85. Шиманський Олександр, Сухій Никола,
Страті Антоні.В. 87. Таньчак Іван, Нестор Михайло.
В. 98. Ойнік Іосиф, Турецький Семко.
В. 91. Штур Ева, Гурська Іван.
В. 92. Казіпр Григорій, Нахонев Теодор,
Казіпр Едвард, Пилип Михайло.В. 95. Галко Іван, Бабіч Никола, Селіс
Семко.В. 99. Фрийдун Іван, Гатальський Іван, Бол-
Павло, Кізік Никола, Штефур Петро, Сидор-
Олександр.В. 104. Скаришкий Никола, Тилка Стефан,
Фірич Стефан, Билевт Стефан, Кузьма Ата-
нзій, Швайка Михайло, Луцк Михайло, Зу-
баш Михайло, Рабеч Юрко, Мисак Григорій,
Черняга Стефан.В. 105. Стасевич Михайло, Вацяк Василь.
В. 109. Олійник Федор.
В. 110. Грін Михайло, Чолояр Михайло, Ку-
чера Іван, Цимбаліста Михайло.В. 111. Процик Никола, Сенак Василь,
Кузачський Петро, Моцко Петро.
В. 113. Дашкевич Лука.
В. 114. Гайнер Антін.
В. 116. Зелоник Юрій.
В. 117. Егуш Меланія, Моришук Параня.
В. 120. Габан Антоніо.
В. 123. Пеліт Матвій, Запотоцький Іосиф.
В. 124. Горбовий Михайло (сина Івана), За-
руцький Стефан, Олійник Ілько.В. 125. Ватюк Марія.
В. 126. Мавік Анна, Чукаловчак Стефан.
В. 127. Гавришук Володимир.
В. 129. Крендіжко Іван.
В. 130. Головатий Василь, Сорока Стефан.
В. 133. Олійник Андрій, Рокеш Михайло,
Поник Василь.
В. 134. Селіт Василь, Ебраган Леон.
В. 135. Оріховський Гриць, Чернець Ан-
тоні.В. 136. Базар Михайл.
В. 137. Саленський Іван.
В. 140. Саталіак Василь, Баньовський Олек-
са, Терлецький Іван, Корнін Іван.
В. 141. Корнінський Никола.
В. 142. Подишак Андрій.
В. 143. Вонсоват Іван, Федечко Теодор,
Марій Микита, Боднар Іван, Бобак Кондрат,
Релецький Іван, Несторович Іосиф.
В. 150. Стефанюк Никола.
В. 151. Ярка Катерина, Мацьків Юлія,
Ірка Марія, Романец Анна.
В. 152. Пастор Варвара, Угрін Верона.
В. 153. Садорський Антін, Дністрянський
Іван, Гелетій Василь, Крик Іван.
В. 155. Хріп Михайло, Сидор-Антін, Вавер-
чак Олександр, Гуріак Михайло, Гавришук Стефан,
Гурка Іван, Лех Василь, Бойко Іван, Ковальчук
Петро, Мачужак Іван, Шкалій Григорій, Кобер
Михайло, Бурбеляк Іосиф, Лисич Іван, Дриг-
нич Василь.
В. 156. Дубілянська Ягуська.
В. 159. Дубіньскі Андрій, Сковронські Ми-
ро, Скальський Петро.
В. 161. Машталар Іван, Машталар Василь,
Белзський Петро.
В. 162. Шупак Михайло, Федішин Ілько,
Кухнич Василь.
В. 163. Куріло Михайло.
В. 165. Гредішин Андрій, Лесів Теодор,
Кополовський Якіс, Кополовський Іосиф (ста-
рший), Дубжакський Іван, Вархоль Михайло,
Ширяк Михайло, Локос Петро, Гулик Стефан,
Василь Михайло.
В. 168. Іванко Михайло, Чолій Григорій.
В. 172. Маркусіч Юрій, Гладун Іван, Ві-
шньська Марія.
В. 175. Білінський Василь, Геремеш Ери-
горій.
В. 176. Блажонський Василь.
В. 177. Адамський Кароль.
В. 178. Ісєник Катерина, Коєтина Юстия,
Душко Феня, Грицько Федор, Петракович Роман,
Ісєник Іван, Слупецка Розалія, Пігула Іван,
Скитчак Марія.
В. 179. Віваровський Ів., Мартинеск Мих.,
Голіш Іосиф, Халон Іосиф.
В. 180. Брадєць Никола, Козак Іван, Аке-
нін Стефан, Піндак Теодор.
В. 182. Байкинич Константин, Кульчицка Мі-
лошів Юлія, Дюмич Василь.
В. 187. Вархольскі Філарет, Шостачко Вола-
димир.
В. 188. Візняк Михайло, Ігнатів Никола,
Ігнатів Федор.
В. 190. Подегонський Михайло.
В. 192. Іаговський Володимир, Політло
Іван.
В. 193. Галіт Антоні.
В. 194. Процик Павло, Кольба Прокіп, Ле-
дєвський Іван, Волішнік Іван, Костенько Нико-
лай, Горбал Никола, о. Уляницький Антін.
В. 197. Луцківський Іосиф, Барашан Ва-
рашан Василь, Крайчик Максим, Сімінський Іван,
Павло Дмитро.
В. 199. Шаларок (Васілко) Марія.
В. 205. Вересюк Дмитрій.
В. 209. Гіда Петро, Мизика Іван, Ошес-
ків Василь.
В. 210. Яхницький Евгений, Гумецький Гри-
горій.
В. 211. Карпів Василь.
В. 212. Фантазір Кароль.
В. 213. Задорський Теодор, Закалошний Не-
стор, Пасенич Михайло, Богущ Іосиф.
В. 217. Романів Іосиф, Чезарський Володи-
мир, Долишній Юрко, Шеремета Онуфрій, Шу-
рик Ілько, Третьяк Теодор, Лисий Михайло, Га-
расимчук Никола, Дичок Никола, Грицак Нико-
ла, Третяк Василь, Швец Іван, Шеремета Яким.
В. 219. Скіба Василь, Лейб Олександр.
В. 221. Козак Микола.
В. 222. Давидяк Павло, Давидяк Яцько, Ку-
чак Василь, Галач Андрій, Бігушак Іван, При-
гизак Петро, Карпівський Антін, Гумецький Я-
цько, Судя Василь, Галацький Юрко, Чалак Ва-
силь, Васильшин Михайло, Хроміак Михайло,
Кучара Теодор.
В. 223. Давид Василь.
В. 224. Дришак Андрій, Телес Марія, Гринь-
ко Іван.
В. 225. Козак Михайло, Кульчицький Михаїл,
Даньків Михайло, Сопко Никола, Хомяк
Юрко (старший), Демко Андрій, Пик Теодор.
В. 229. Косік Михайло, Крук Михайло.
В. 230. Баран Михайло, Гринько Андрій.
В. 231. Лукаш Василь, Костівка Андрій,
Воловеш Іван, Воловеш Олександр, Квашиня Гри-
горій, Зубар Онуфрій, Ласовец Ілько (сина О-
нуфрія), Кіндратов Сень (сина Івана), Бетруш
Василь, Семеон Іосиф, Панчишин Володимир.
В. 233. Савчук Василь, Мисків Петро.
В. 235. Фаліло Іван.
В. 237. Хомяк Іосиф, Костра Іван, Цю-
ник Іосиф, Струмиля Іван, Окушський Павло.
В. 238. Мозиль Ева, Молчан Теодор, Фе-
сик Марія, Перекіш Катерина, Мокришак Ева.
В. 240. Шостак Александр, Фрейда Марія,
Боруха Анна.
В. 248. Степан Михайло, Боше Грещ,
Костюшин Максим, Пилипук Іван, Мисель Іван,
Козачук Олександр, Гужак Пилип, Палій Іван,
Бик Василь, Бойко Павло, Москалик Дмитро, Ру-жик Роман, Цимбаліст Іван, Ольховий Па-
вло, Гавришук Василь, Мартиніч Іван, Пилип
Михайло, Пилип Петро, Коваль Антоні, Ше-
лест Стефан.
В. 249. Гайдук Іван, Тимків Михайло, Ко-
сач Ілько, Пилипський Андрій.
В. 250. Хавко Іван, Спрахман Томко, Су-
ханчик Федор, Веніят Антошко, Гусак Іван,
Гусак Константин, Барнішський Іван, Ричик
Михайло, Савчак Михайло, Курішук Василь, Ва-
силь, Лях Василь, Бутай Федор, Насиник Ни-
кола.
В. 252. Ткач Параска, Вайда Магда.
В. 255. Дашко Петро.
В. 257. Чавус Самсон, Духа Миса.
В. 259. Яворський Теодор, Фейдас Емілія,
Халупняк Павло.
В. 260. Заверуха Василь, Романів Іван,
Федорук Юрко.
В. 261. Загорник Марія (Фуч).
В. 265. Райхель Михайло, Павлошкі Михайло.
В. 268. Логіш Михайло, Незабала Михайло.
В. 271. Шурік Микита.
В. 272. Радик Никола, Микіта Василь, Чап-
лик Михайло, Лісачко Стефан.
В. 273. Федько Василь, Савич Григорій, Ва-
сильшин Яцько.
В. 274. Ніхтан Сивік Луц.
В. 276. Лисейко Михайло, Скубіш Федор,
Дістрія Антін, Макар Федько, Габутяк Дань-
ко, Фізер Федько, Петрушків Михайло, Хомяк
Іван, Василько Никола, Білик Іосиф, Хлеста
Іван, Надзін Гаврило, Сисин Василь, Рачак Іван,
Біжик Косік, Ісєнік Никола, Габутяк Сте-
фан, Уштан Григорій, Баск Павло, Бучок М-
хайло (старший), Кася Іван, Соколик Василь,
Онуфрій Ів., о. Горнякський Мих., Бучок Мих.
В. 280. Грішук Михайло.
В. 282. Андрушівський Дмитро, Соколовський
Стефан, Трач Іосиф.
В. 284. Васаманович Александр, Лаврук
Іван.
В. 285. Яблонський Михайло.
В. 288. Мазепа Михайло, Малиновскі М-
хайло.
В. 289. Евстахович Станіслав, Бажан Ярем.
В. 291. Степ Агга (уроджена Астроб).
В. 292. Микунський Алексей, Вичовський Дми-
тро.
В. 294. Пашинчак Федор, Гусин Василь,
Тимчик Дмитро.
В. 295. Пашан Василь, Фенчак Михайло.
В. 296. Любчик Петро, Ципишук Никола,
Колеснік Володимир, Фурік Никола.
В. 299. Бурчик Петро, Стрілський Петро,
Куришак Петро, Куликовський Федор.
В. 300. Гумен Федько, Квашнюк Іван, Курив-
чак Дмитро.
В. 301. Савчин Михайло.
В. 303. Рудик Марія.
В. 304. Луячій Людок, Стенішак Яків, Кру-
па Михайло, Гончар Іван, Гомос Франк, При-
л Іосиф.
В. 309. Ковтунюк Ігнатій, Фіратівський Іван,
Палад Магдалина.
В. 310. Ковален Верона, Зосін Анна, Рамі-
ніч Марія, Доганос Марія, Петріла Зузана.
В. 311. Калішук Марія, Галич Олександр.
В. 312. Боднар Іван.
В. 313. Кітус Геленя.
В. 314. Міндар Анна.
В. 316. Саватурський Прокіп, Машурин Петро,
Тодоровський Никола, Базік Іван, Магіт Павло,
Ізків Іван, Луцишин Іван.
В. 317. Кіс Битарич.
В. 318. Каласка Анна, Батюк Анна, Гроцка
Анна, Ралчак Катерина, Дришак Феня (уродже-
на Прида).
В. 319. Микунці Андрус.
В. 320. Семеник Яків.
В. 324. Абрамчук Федор, Степанко Петро.
В. 325. Струбіньський Петро, Ваврик Дмитро,
Нашківський Іосиф, Дришак Василь, Карнас Іван.
В. 326. Стівіш Никола, Гуральчук Михайло.
В. 327. Ладун Дмитро.
В. 330. Бойко Іван.
В. 331. Наткович Іосиф, Магера Топі (Ан-
тін), Костур Косік, Лехманнік Никола, Югас
Михайло.
В. 337. Кузичко Марія.
В. 338. Галіпа Павло, Саволя Іван, Пропа-
чій Петро.
В. 339. Буда Олександр, Мисевич Стефан,
Ромко Никола, Кравчук Григорій, Кула Олек-
са, Ігнась Василь, Харитон Михайло.
В. 340. Гелерій Петро, Кость Луц, Бера-
чанський Василь, Сонич Луц, Дибач Андрій,
Цинко Никола, Пилипчик Андрій.
В. 345. Федорівчак Янтик, Хорунжко Іван,
Гимон Василь, Стафійський Іван, Скако Василь.
В. 350. Кульгавич Кароль, Рій Іван.
В. 353. Сулятицький Никола.
В. 355. Городський Матічак Василь, Гак
Василь.
В. 359. Нодосад Максим.
В. 360. Собків Гринь, Демчина Никола.
В. 364. Сидар Іван.
В. 365. Романішчак Яцько, Ковальський Ан-
тін, Мурман Павло.
В. 367. Пузіш Василь, Литвінець Антін,
Перчик Никола, Бігун Никола, Бігун Дмитро.
В. 368. Марцишинський Петро, Кобілянскі Сте-
фан, Німод Дмитро, Закалошний Стефан, Квас-
ніський Никола.
В. 369. Марунич Дмитро.
В. 370. Нацук Андрій.
В. 371. Тривола Марія, Козак Анна.
В. 372. Хорко Михайл.
В. 373. Сланга Анна.
В. 374. Давіс Станіслав.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИСТУПИВШІ:

В. 1. Гівавич Іосиф, Москалик Марія, Сид-
лєв Іван, Уралоушський Франек.
В. 2. Куневич Михайл.
В. 3. Боднар Василь.
В. 6. Пон Іван Василь.
В. 12. Ігней Константин, Корінь Семан, Ду-
лич Юрій.
В. 15. Пятко Іосиф.
В. 16. Палак Іван, Хома Іван II.
В. 28. Крик Михайл, Урбан Юрій, Ону-
фрій Антоні, Онуфрій Осиф, Урбан Петро, Ма-
рок Стефан, Онич Симон, Ганіч Іван, Ксьонц
Николай.
В. 30. Нататітс Антін.
В. 38. Коваль Семан.
В. 42. Румяк Антін.
В. 43. Русиняк Теодор.
В. 47. Колішчак Юрій, Карасек Іосиф.
В. 50. Гук Стефан.
В. 53. Бішко Іван, Молчан Стефан, Петруш-
чак Михайло, Данько Іван, Маркозак Давид.
В. 60. Стохльська Анна.
В. 64. Гузювич Анна.В. 69. Старчевський Іосиф.
В. 82. Мавльовський Іван.
В. 91. Морозович Стефан.
В. 99. Адамський Михайло.
В. 108. Сарич Василь.
В. 111. Прышак Стефан.
В. 123. Стелік Кароль.
В. 126. Пашинський Михайло.
В. 196. Станьчак Евстахій, Пилишський Ва-
силь, Валачий Павло.
В. 143. Матіак Іван, Липиш Петро, Дні-
стрян Семан.
В. 147. Ігнат Федор, Вавришко Олександр, Во-
лянський Олександр.
В. 149. Станік Давид.
В. 154. Токар Франк.
В. 162. Лосенко Людік.
В. 170. Курковська Марія, Деркач Павло,
Левіцький Петро, Вітенко Лука, Бейгер Ни-
кола, Каліба Дмитро, Курковський Антін.
В. 176. Галік Петро.
В. 209. Скорішчак Дмитро.
В. 222. Медвідь Іосиф.
В. 230. Пашинський Никола, Палій Митро.
В. 234. Красовська Рузья.
В. 248. Задорський Іван.
В. 260. Бобер Андрій.
В. 251. Ісєнік Антін.
В. 272. Ігнат Андрій.
В. 279. Івк Марія.
В. 298. Кіжовський Іосиф, Процько Іван.
В. 301. Пилиш Іван.
В. 311. Гринько Андрій.
В. 313. Беші Марія.
В. 326. Лисий Василь, Лисий Іван.
В. 334. Рудик Марія.
В. 362. Калішчак Василь.ЧЛЕНИ ПРИСТУПИВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ
ЛИСТАМИ:В. 1. Дубец Дмитро, Іван Олександр.
В. 4. Сандович Дорка, Голута Михайл.
В. 8. Лесик Василь.
В. 12. о. Дмитрій Нестор.
В. 20. Федірко Теодор.
В. 33. Кухарський Стефан.
В. 35. Молочник Стефан.
В. 45. Юзефів Федь, Качур Павло, Качма-
рик Матій, Шона Афтаназій, Крет Юрій, Ду-
ша Франко.
В. 57. Шкляр Василь.
В. 58. Погай Іван, Погай Никола (молод.).
В. 70. Павлік Евфрозія, Пирзавська Зояфія.
В. 87. Селіс Михайл.
В. 128. Проць Романіш, Паламар Петро, Ко-
заль Григорій, Юшуня Іван, Завула Онуфрій, Сти-
ловська Анастасія, Валаш Антоні, Тимків Іосиф,
Гузіньський Теодор, Смола Григорій, Салак Іван,
Столєвський Іван, Савчин Таціліна, Савчин Ми-
хайл, Гелетар Петро, Піндура Іван, Паламар
Михайло, Лозинський Василь, Копонка Михайло,
Бочур Василь, Юлішнік Михайло, Фургалев Ан-
дрій, Фурдин Бенедикт, Шкельницька Таціліна,
Шитак Павло, Лес Іван, Самушак Іосиф.
В. 133. Жемчук Микола.
В. 141. Пилиш Михайло.
В. 146. Лата Теодор.
В. 159. Войтович Константин.
В. 167. Супранович Матеуш.
В. 170. Габар Текля, Мильнович Марія.
В. 179. Любим Ілько.
В. 180. Бичерадун Василь.
В. 200. Скоренький Ваврик, Іванчук Ми-
хайло.
В. 204. Максимів Григорій.
В. 224. Харик Никола.
В. 232. Цинк Никола.
В. 239. Маньків Олександр.
В. 251. Гладко Никола.
В. 292. Перушчак Остасій, Пігон Дмитро.
В. 309. Боднар Вольф, Боднар Катерина.
В. 327. Кошій Еміл.
В. 333. Барна Андрій.
В. 339. Галамала Антоні.
В. 343. Галза Павло, Каласевич Іван.
В. 345. Володимир Дмитро.
В. 347. Язвіньський Петро, Халь Іван.
В. 353. Голєва Стефан, Кирік Семан.
В. 361. Дендзель Марія.
В. 369. Сікорський Іван, Ковба Михайл, Міл-
кович Дмитро, Дуняк Федор, Кузьма Теодор,
Фринко Андрій, Мендрик Гриць.ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНИ АБО ВИКРИСЛЕНІ
ЗА НЕПЛАЧЕНІ МІСЯЧНИХ ВКЛАДК.В. 1. Бзворський Казимир, Хомяк Юліяна,
Мелюх Михайл, Гардин Тимко.
В. 7. Поступак Митро.
В. 8. Тарай Ілько.
В. 11. Вислоцка Еза.
В. 13. Тимочко Гаврило.
В. 16. Барна Іван.
В. 20. Корняний Ілько.
В. 22. Калішак Симон.
В. 23. Жидовський Семан.
В. 28. Горбач Стефан, Карпач Іван, Ба-
йак Дмитро, Перун Іван, Скурят Павло, Стефа-
н Іосиф, Вересюк Василь.
В. 29. Савина Іван, Каліш Михайло, Гудак
Микита, Барна Никола, Гулик Григорій.
В. 31. Семан Михан.
В. 33. Баран Яцько, Шостак Стефан, Со-
ляк Дмитро, Штемер Марцін, Рузіла Семко,
Андрух Іван.
В. 35. Романчик Ілько, Пакош Стефан, Пакош
Антоні, Храпко Прокіп, Гринькович Пилип, Па-
кош Михайло.
В. 38. Гузель Ігнат.
В. 41. Лоборницький Михайло.
В. 42. Литвинський Олександр, Кузьма Флавіан.
В. 46. Ільницький Іван.
В. 47. Степак Стефан, Андрушівський Дмитро,
Машора Федор (молод.), Мавко Іван, Середні-
чак Никола, Левчук Стефан.
В. 51. Яворський Андрій.
В. 53. Сирій Константин.
В. 55. Гринько Косік.
В. 57. Бабак Андрій.
В. 58. Борожанський Федор, Габіньський Ва-
силь.
В. 63. Андрич Форфіл.
В. 65. Завойський Михайло.
В. 66. Михайло Анна.
В. 68. Кусяк Юлія, Танів Федор, Гумешук
Григорій.
В. 70. Мовчаніш Федор, Пирень Ігнат.
В. 71. Гуля Анна, Сопко Зояфія, Лукаш Ма-
рія.
В. 72. Шалай Никола.
В. 76. Голушак Максим.
В. 78. Смерчанський Кіпр, Федір Антін.
В. 80. Міла Іван, Буцеса Федор.
В. 82. Матів Михайло, Ростишак Михайло,
Шоломан Ілько, Кузько Михайл.В. 84. Муатян Стефан.
В. 85. Гладко Павло.
В. 86. Саріч Петро.
В. 90. Крайнішак Юлія.
В. 91. Галевич Онуфрій, Мучій Мазанка,
Литвин Анна, Козуба Варвара, Вавриш Анна.
В. 92. Островський Антоні.
В. 93. Сухак Іван.
В. 99. Галко Андрій, Швайка Андрій.
В. 100. Бабко Олена.
В. 101. Халочак Марія.
В. 103. Чубик Михайло, Павлюк Петро, Пав-
люк Анна.
В. 104. Матічак Дмитро, Чайко Анна.
В. 106. Молочник Антоні, Мисук Гавриш,
Кучма Іосиф, Старчак Теодор, Сороковський Те-
одор, Григорчук Михайло.
В. 107. Олга Федор.
В. 109. Таркевич Клемєс, Якумчик Ста-
ніслав, Мазур Теодор.
В. 111. Кочунік Митро, Подольскі Михаїл,
Подольскі Петро, Мавіва Петро, Ігнатівський Ан-
дрій, Мавчак Михайл.
В. 112. Кузін Пелатія (замужня Ольшанська),
Семчина Катерина (ур. Лозінська).
В. 113. Гочак Федор.
В. 116. Фредриховський Марцель, Арип Іван.
В. 119. Себелла Леша.
В. 125. Свисток Павліна (Шмільська), Шев-
чик Катерина.
В. 127. Боровец Петро.
В. 130. Волошановський Стефан.
В. 136. Зячак Никола.
В. 147. Трив Нікіта, Гриньчак Григорій,
Давришак Анна, Валаш Петро, Бандура Давид.
В. 149. Горват Андрій, Чичик Федько, Бей-
бас Іван.
В. 152. Василь Анна, Фогач Гержа, Естос
Маті.
В. 155. Пігула Петро, Бордун Онуфрій.
В. 159. Брун Іван.
В. 160. Ігнатівський Никифор.
В. 161. Домотор Іосиф.
В. 162. Ваціньський Никола, Гончар Іван,
Матічак Семан.
В. 165. Філіпчук Михайло.
В. 166. Пелік Дмитро.
В. 170. Безданко Теодор, Меленчук Теодор.
В.

Е. Розенталь — адвокат. Телефон: 7680 Orchard. Й. Маль — нотар публичний.

Г. ЧАРНЕЦЬКИЙ

ПРОДАЖА ФАРИ ДОМІВ

ПРОДАЖА ДОМІВ

30 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y.

1) Продаж шифарт до краю і в краю на найлучших пасажирських кораблях, по ді-
нах компанійних від 23 до 28 доларів.
2) Продаж фарм, лотів і домів в різних стейтах, по дешевій ціні і на найдогідні-
ших умовах сплати.
3) Канцелярія адвокатсько-нотаріальна позагоджує швидко, добре і дешево всілякі спра-
ви судові американські, а також судові, маєткові, табулярні і військові старокрасні. Виро-
блює всілякі документи, як повноваження, контракти куна і продажні, скрипти довжів, те-
стаменти і т. д., котрі потверджує Консулат, та: що мають силу і важність уряду в краю.
4) Головний склад книжок історичних, наукових, повістевих і молитвословів.
Пам'ятайте адрес:
H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK, N. Y.
ФІЛІЯ: 598 DRIGGS AVE., COR. N. 5th ST., BROOKLYN, N. Y.

ІВАН НЕМЕТ

б. заступник ц. і н. консула

457 WASHINGTON ST. NEW YORK, N. Y.

395 BROADWAY NEW YORK 1597 SECOND AVE. NEW YORK 150 SECOND ST. PASSAIC, N. J.

ОДЕРБЕРГ-ШЛЕС-АВСТРИЯ

ВІСЛАЮЧИ ГРОШІ ДО КРАЮ ПОЧТОВО ЧИ ТЕЛЕГРАФІЧНО. ВИ-
КУПУЮЧИ ШИФАРТИ ЧИ ПЕРЕВОДЯЧИ СПРАВИ НОТАРІАЛЬНІ. ПАМ'Я-
ТАЙТЕ НА АДРЕСУ ЧОЛОВІКА ЯКИЙ СТЬІВІД ТРИЦЯТЬ ЛІТ НА СТО-
РОЖИ ВАШИХ ІНТЕРЕСІВ І ОБСЛУГОВУЄ КОЖДОГО ЧЕСНО, СПОРО І ДОБРЕ.
JOHN NEMETH, 457 Washington St., New York.

СПРОБУЙТЕ НАШ ФОНОГРАФ НА З МІСЯЦІ ДАРОМ

а. если Вам несподобався, відшліть його
назад до нас. Ся проба це буде Вас кошту-
вати ні цента. Робимо се тому, бо тисячі
наших коштумерів призначили наш фонографи
за найліпші.

НА ВИПЛАТУ ПО \$1.00 МІСЯЧНО.
50 РУСЬКИХ ПІСЕНЬ ДАРОМ.
ГВАРАНЦІЯ НА ПИСЬМІ НА 15 ЛІТ.
Ми можемо продавати фонографи де-
шевше від других компаній, позаяк ми
самі єсьмо фабрикантами.

Пишіть до нас по руськи а ми пишемо
Вам наш прегарний ілюстрований каталог,
завіст безплатно.

ROYAL PHONOGRAPH CO.

Dep. H.

91 E 4th St., NEW YORK, N. Y.

\$1.00
місячно

Independent Phonograph Co.

понеже так відрає кождий фонограф,
котрий лише купити бажаєте
НА З МІСЯЦІ ВІЛЬНОЇ ПРОБИ

3 50 НАЙНОВШИХ СПІВАНК ДАРОМ
3 10 ЛІТНЮ ПОРУКОЮ НА ПИСЬМІ.

Ся Спілка з певністю небусть ся
післати Вам фонограф, котрий лише
желасте наєйти і без задатку, по-
неже сі фонографи суть нині чайліпші
і надешевші за їх ціну.

ОДЕН ДОЛАР МІСЯЧНО за кожду
машину котру лише желасте купити.

По інформації пишіть еше нині до

Independent Phonograph Co.

101 ESSEX ST., Dep. 5 NEW YORK, N. Y.

\$1.00

місячно

ПРИВАТНИЙ РУСЬКИЙ ШПИТАЛЬ В НЬЮ ЙОРКУ

спеціаліста-хірурга

Д-ра ІВАНА ШМІТА

ПЕРЕВОДИТЬ СЯ ОПЕРАЦІЇ УШЕЙ, НОСА
І ГОРЛА.

Лічить неплідність.

Принймає поліжниць.

Оперує всякого рода нарости на тілі, вити-
нає сліпу кишку і лічить недуги міхура, жо-
лудка, нирок і всякі женські недуги.

Години приймає: 11-216-3. В неділі і
свята від 9 рано до 3 пол.

ТЕЛЕФОН: ORCHARD 5237.

304 E. 14 St., Near 2nd Ave., New York.

Др. Шміт є Русин, говорить рідним мовою, син Івана Шміта,
руського санітара в Манагої Сті, Па. Доктор многих руських Т-
вирств і Братств. Має обширну лікарську практику.

ТАМ ДЕ НОВЕ МІСТО
MANVILLE, N. J.

Будувать девколка великих фабрик
H. W. Johns Manville Co. і яка по-
стий Brook & Brook Corporation.
Ідіть там на звичай або в неділю,
если хочете довідатись як м. жия
уль курати англійсько і русь.
Пишіть або прийдіть по тикет вільної
Годи і по ілюстровані каталоги до:

BROOKS & BROOKS
45 West 34th St., 4th floor, room 410.
NEW YORK, N. Y.

ІДІТЬ

Жерело здоров'я.

Проф. OWEN переконав ся, що люди терплять
і не є в силі побутувати терпінню тому, бо удають
си до докторів, не посідаючи практички, або до
аптекарів, які не мають права на лічене. Щоб
використати недугу, треба кожену у тісь до
доктора-спеціаліста, котрий посідає диплом наук
і обширну практику.

Проф. OWEN має не лише диплом спеці-
аліста, але і обширну 34-літню практику, яку набув
через чисте лічене і в Лондонському шпиталю „The
Great Hospital of London“ через що є об'єктом сла-
вний з людським організмом до того степеня, що
і обширну практику.

Гарантує він за цілковите виличене звичайних, скомплікованих
і хронічно-застиглих недуг.

Секретні мужеські і женські недуги. — Нема
слабого, якого Проф. OWEN в короткім часі не виличив би з vene-
ричної недуги. Нема доктора в Америці, який отримав би тільки
подяк за цілковите виличене, як Проф. OWEN.

Далого, наколи долуге Вам яка-небудь недуга, то описіть її
докладно, з увагою і пришліть на адресу:

Prof. OWEN, M. D.

221 EAST 17th ST., Depart. Y. NEW YORK, N. Y.

Ті, котрі хочуть бути лично оглянені, можуть приходити: В будні дни
від год. 10-01 рано до 5-01 вечер. У вівторки і п'ятниці від год. 10-01 рано
до 8-01 вечер, а в неділі і свята від 10-01 рано до 1-01 пополудні.

На 8 місяців на пробу!

Хто тільки напи-
ше до нас, тому пі-
племо на 8 місяців
на пробу гарний
грамофон гаранто-
ваний письменною
гарантією, враз з 32
руськими пісня-
ми різних мело-
дій, які собі самі
виберете.

Платити будете
по пробі если бу-
дете цілком дово-
лені.

Пишіть по каталогу гра-
мофонів і рекордів і по бли-
зкій інформації до одиної русько-християнської, знаної з своєї чесноти фірми:

Liberty Commercial Co.

233 E. 14 Street. Dep. S. New York, N. Y.

В „СВОБОДІ“ МОЖНА ДІ- СТАТИ:

Молитвенники і книжки бо-
гослужбні та релігійні.
Звичайна оправа.

	\$ п.
Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя	1.00
Хліб душі	60
Хліб душі, латинськи- ми буквами	84

ПЕТРО ДРЕМА

руський погребник
іспоглає вершні на носили, хрестали
і всякі др. др. вантажів.
1-5 Ave. A., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

— 164 —

— 161 —

Іван, коли горе мов собака вхопило мене за шию
і тве до долі і сльозувати ся впопити мене в бо-
то, як тепер я зрозумію, чого хотів хоч би най-
менший диктантик широті любові! І як той жити
без неї. І якщо пустинське, як завірюха стра-
них, невідданих обетій робити ся жите без неї. І-
но, Гено, чи можеш ти уявити собі, що я пере-
жива в такому завірюху десять літ! І скільки я ви-
терпів караючись — за що? За те, що в рідній
хаті збита ся з дороти, не знайшла в душі ком-
паса, не знайшла сильної волі, щоб піти за голо-
сом серця! Не вже се справді кара? Не мо-
же бути! Кара — нехай і так! В завірюху — про-
тив себе самої, против власної душі, і каду ся на
кару. Але вимір! Ні, против такого невідомого
вимиру кари і рекурсу, рекурсу і протесту
всім снігам душі.

— Гено, ти ж адвокат. Ти оборонець покрив-
лених. Не вже ти не бачиш, не відчуваєш душею
моєї кривди, моєї тяжкої мук? Не вже ти не
вступиш ся за мною, не захистиш мене? О Гено,
ратуй мене! Сини мої не стає. Розум мій мутить
ся, голова тріскає. Аж як тут десь-у-даль рувати
морю душу, тогуче мене в блаті, шипівають роз-
паленими шипілками. Аж як тут десь-у-даль
брудними ногами ходять і топчуть по тім, що у

— 165 —

— 891 —

мене найчужіше, найблизіше! Аж як ти чув
своєї душі — ти чув, куди він попливе мене! О, я
знаю його, знаю, чого він хоче. У него нема ан-
гелів широти, все в ньому брехня і брідня і по-
гань! Він ненавидить мене за те, що я не поділяю
його нег. Він чує, що я чиста душею і рад би мати
мене брудною, опинено, щоб той з тим брудним
правом топтати і поневіряти мене! Гено, Гено!
Тяж заливняє, що любови мене. Не вже можна
любити і оновити дивити ся, як улюблена лю-
дина тріскає ся і ве ся на тортури? Чом же ти так
зовсім забув про мене, вилучив ся від мене, не
зазирнеш ніколи, не надивавш ся, не подивавш
ся, чи я жия і що десь ся за мною? По що ти
видав мене в цілковиту власть отього завірю? Ва-
чив, як завірюху за мною двері вийняв і палять
не погребував потроху до замку?

— Горе мені, горе! сльозі та небачині! Що

Позір! Позір! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДИО В ЧЛЕНИ Руського Народного Союзу

РУСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ВИПЛАТИВ ПОСМЕРТНОГО ПО ЧЛЕНАХ І РІЖНИХ ЗАПОМОГ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ВІД ЧАСУ ОСНОВАННЯ ПО КО-НЕЦЬ ПАДОЛИСТА 1913 Р. СУМУ 1,033,359.28 (МІЛІОН ТРИЙЦЯТЬ І ТРИ ТИСЯЧІ ТРИСТА П'ЯТЬДЕСЯТЬ І ДЕВ'ЯТЬ ДОЛЯРІВ І ДВАЙЦЯТЬ І ВІСІМ ЦЕНТІВ, ОКРІМ ФОНДІВ НА НАРОДНІ ЦІЛИ.

РУСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — ПЕРША РУСЬКА НАРОДНА ЗАПОМО-ГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ ПРИНИМАЄ В ЧЛЕНИ РУСИНІВ АБО ИН-ШИХ СЛАВ'ЯН ДО 45 ЛІТ ЖИТЯ.

В разі смерті члена Р. Н. Союзу платить на ціле посмертне \$1000, на пів посмертного \$500 — посмертної допомоги.

По смерті жінки члена або мужа члениці Р. Н. Союзу платить \$400 чле-нові на ціле посмертне, а \$200 членові на пів посмертного — посмертної за-помоги.

	ціле посм.	пів посм.
За страчене одного ока	200	100
За страчене одної ноги	200	100
За страчене одної руки	400	200
За страчене обох очей	1000	500
За страчене обох ніг	1000	500
За страчене обох рук	1000	500

На случай коли член захворіє на хронічну невилічиму слабість Р. Н. Со-юзу платить членові з його посмертного по \$100.00 річно.

На случай коли член знаходиться в шпиталі умово хорих Р. Н. Союзу виплачує з посмертного члена по \$150.00 річно допомоги на удержане родини члена.

Всякі другі користи має член Р. Н. Союзу, які приписує статут орга-нізації.

Чиж не варто належати до Р. Н. Союзу. Тож хто ще до тепер немає спосібності стати членом Р. Н. Союзу, нехай стараєся вступити до Р. Н. Союзу, але нині. Не відкладайте до завтра, — бо ніхто не знає чие завтра. В місцевості, де нема відділу Р. Н. С., закладайте нові відділи Р. Н. Союзу і вписуйтеся в члени організації.

По всякі інформації удавайтеся до місцевих Урядників Р. Н. Союзу а-бо до Гол. Предс. Р. Н. Союзу на адресу: Mr. Dmytro Kapitula, Box 535, McAdoo, Pa.

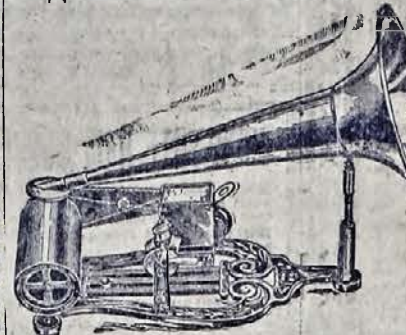
Кожний, хто вступить до Р. Н. Союзу скорше, краще зробить. Не від-кладайте на пізніше, бо не знаєте, що завтра з вами стане ся. Тож ще раз кличем: ВПИСУЙТЕ СЯ ГРОМАДИО В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ!

ГОЛОВНИЙ УРЯД Р. Н. СОЮЗА.

\$23 Шифкарти до Старого Краю \$23

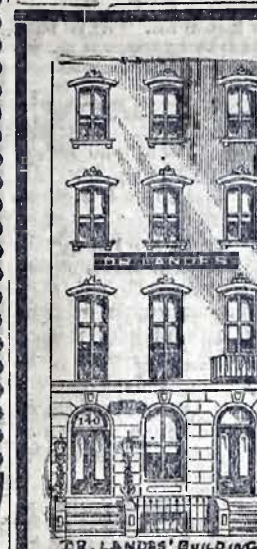
За \$23.00 можете повернути до Старого Краю на найближчих ши-фках, підходящих в дні 31 сечня, 12 і 26 лютого а на всі інші дні по \$29.50 до пристаней (портів) БРЕМЕН, ГАМБУРГ, РОТЕР-ДАМ або АНТВЕРПЕН. Удайтеся тільки до нас, лютково або осо-бісто, а переконаєтеся о правдивості дешевости шифкартів; ручно, що ніде дешевше не дістанете, як лише у нас. Ми стараємося завжди, щоб пасажирів були вдоволені в подорожжях, даючи їм ви-гідне місце на шифі, що чотирох пасажирів дістають особну кім-нату, страви подають до столу, електричне освітлення, візля ку-паль і денні ліжка, яких не знайдете на інших інших шифках.
EUROPEAN STEAMSHIP CO. Dept. S.
115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.
\$25.00 ШИФКАРТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ \$25.00

НАДЗВИЧАЙНА СПОСІБНІСТЬ!

Купіть у нас за \$6.00 найліпшого тютюну до пакунок тютюну 4-ох родів за \$6.00 і вибраний Вами презент. Решту \$5.50 заплатите по відбору товару. КОМУ СЕЙ ТОВАР НЕ ПОДОБАЄ СЯ, МОЖЕ ЙОГО НЕ ПРИНЯТИ. — 3 Канаді і інших країв просить ся прислати \$6.00 відразу.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO., Dept. A, 26,
115 East 7th Street, New York City.

ХОРІ ЛЮДИ!
Чи страждали Ви терпіна, яке мали а причини Вашої недуги?
Десь за дном, тижнем за тижнем, мі-сяць за місяцем, рік за роком, занима-ють лічечем хорих людей. Представте собі, кільки хорих я уже вилічив, а кільки хорим украсив життя. Коли Вам жите надобило через пробоване так званих лі-ків і відчувало, що з Вами все гірше, в такому разі сейчас зверніть ся до ста-рого опитного спеціаліста, яким є
DR. LEONARD LANDES
140 E. 22nd St., New York, N. Y.
Він дасть Вам даром пораду, що Вам робити, щоб спасти життя і обласки-ти Вас нехоту. Лічу уже 20 літ з найліп-шими результатами всі недуги, як: боже-затросне крові, гемороїди, біла молука, серця, легких, печинки, почок і т. п. Для недуг полових і нервових маю більш знані електричні апарати і X-лучі, за-поміючи котрих переглядаю Ваші вну-трішні органи. Не кождий доктор має ті апарати, для того, що суть дорогі. Хемі-чне розслідування мочи. Не відкладайте до завтра, а сейчас приходіть до звісно-го лікаря:
Dr. L. Landes,
140 East 22nd St., New York, N. Y.,
betw. 3rd & Lexington Ave.
Прймаєть ся хорих в години: від 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділі від 10-ої рано до 4-ої попол. — Поради даром.

R. J. Glick
Агент асесураційний від огня,
Офіс патодить ся
в WILLIAM MCCONNELL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

Русини Пітсбурга!
Чи Ви знаєте
що гроші, то сила?
Старайтеся купити та пішити складати свої оцадності в стойо-лім банку на розі вулиці.
41— Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпопулярніших банків, що цілковито забезпечує Ваші оцадності. У нас складають ся гроші церковні, брат-ські, сирітські і ин. Кожний, що має у нас гроші, отримує на бажан-ні стейтових воярхольорів.
Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ, на найліпші ліній, а ГРОШІ до краю вислаємо по почтовім курсі.
German Savings & Deposit Bank
cor. 14th & Carson Sts.,
South Side Pittsburgh, Pa.
И. Е. Рот, през. А. П. Міллер, кас.
Од. Бучак, уряд. баня.

Читайте руські мис-газети бо часто читаю-до просвіти, а просвіта се сила.

Лічу мушци
Наколи другі заді-прійдіть до мене і скористайте з моєї 22 літньої спо-ної прагнати, відносочі ся до 2-13
ВСІ ТАЙНІ НЕДУГІ, СИЛОСІ, СНЕ КРОВІ, ТРИПЕР, РСПЕН, СУШЕНЕ, РУПТУРУ, РЕВМА-УТРАТУ ЖИВОТНОСТІ, УВУГО-ВИ, НЕДУГІ НИРОК, МІХУРА І
Лічимо, щоб вилічити (спра-виможливий) в найкоротшій часі в неділі: від 10 р. до 2 п. д-ни даром, НЕ ПОТРЕБУЄТЬ-ТИТИ АНІ ДОЛЯРА, ДОКИ НЕ БУ-ВИЛІЧЕНІ.
606 Наукове приміщен-середств проф. Ehrlich, при ліченні сифілі-
Dr. WARD
СПЕЦІАЛІСТ
417 Sixth Ave., near 25th St., NEW YORK.
Годишні: щоденно від 9 р. до 5 п. в неділі: від 10 р. до 2 п. д-ни даром, НЕ ПОТРЕБУЄТЬ-ТИТИ АНІ ДОЛЯРА, ДОКИ НЕ БУ-ВИЛІЧЕНІ.
Прійдіть відвідати мою медичну і побачити чоловіка в здоров'ї і робі. ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

ВЖЕ ВИЙШОВ
ЮВІЛЕЙНИЙ
КАЛЕНДАР
Р. Н. СОЮЗА
НА РІК
● 1914. ●
ЗМІСТ ДУЖЕ
ЦІКАВИЙ І
РІЖНОРОД-НИЙ.

СЕЙ КАЛЕН-ДАР МАЄ 256 СТОРІН ДРУ-КУ І ОКОЛО 100 ОБРАЗКІВ.
ЦІНА ВРАЗ-ПОЧТОЮ 50 ЦТ.
Адреса для замовлен-ня „СВОБОДА“
83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

— Слухай Геню! Не сумій ся з мене, що я в-тату хтєню згадувати такі речі. Си згадаєш, запам'ятовуєш тепер мою душу і той діамантовий прокинь живо-згадаєш мені більше.

— Слухай Геню! Мені тепер ясно — ох, аж болоче ясно, що тим моїм діамантом був ти, була твоя любов. Тепер як ніколи я чую блиск і силу і чар її промина. Прости мені, Геню! Я й давнишче чуча її, але у мене не було сильної постанови йти за її покінком. Я була дура, загублена, засліпле-на своїм вихованем. Мені здавало ся, що таких діамантів я на дорож свого життя знайду багато, що досить мені схилити ся сюди або туди, щоб та-кий діамант попав ся мені в руку. Мої товаришки всі отільки балакали про такі діаманти... ми й не уявляли собі, як багато нам прийдє ся зустрічати в життя товчового скла!...

— Аж тепер, Геню, коли моя молодість ми-нула, моя краса зів'яла, коли грижа висисала мої

— Геню, голубе мій, — та не бажє ся хвиля минула на завітці? Небажє-твє нагода не верне ся більше? Не бажє мені такі тонути на вік в тім морі розпукі, що вже тепер підмає мене по горло? Геню! Тепер остатня пора, остат-ня хвиля! Радуй мене! Не сумуй, що будуть го-ворити мої уста — о, бо вони заморожені, замо-рені, трупні. Прислухай ся до врику могого серця, до б'явля моїх очей! Не покынь мене! Не відійхни мене тепер! Я така нещасна, Геню, така бідна, така зломана. У мене нема нікого на всь-світлі, до кого-б я хоч думкою могла прихилити ся, крім тебе одного, Геню, серце моє! О, не від-ійхни мене! Прійми мене хоч за свою найми-ну, щоб я тільки не мусїла жити і думати ся об-

— Як ніколи тремтять і міняє ся перед моїми очі-ма, тягнєть ся чудовою ниткою від якогось висо-кого, вільного, сонячного вершка аж на дно мо-го серця. Мені ясно тепер: се мрія могого щастя, мрія, яка хоч раз у житті прокидаєть ся в кожній людині і тягне її манить її кудись високо, в ясні простори. Невно, певно, більшина тих, що йдуть шукати чудового діаманту, або збивають ся з до-роги в темнім лісі, або знаходять скляні черешки. Але се ще не значить, що діаманти і зовсім нема і що знайти їх зовсім неможливо.

— Як ніколи тремтять і міняє ся перед моїми очі-ма, тягнєть ся чудовою ниткою від якогось висо-кого, вільного, сонячного вершка аж на дно мо-го серця. Мені ясно тепер: се мрія могого щастя, мрія, яка хоч раз у житті прокидаєть ся в кожній людині і тягне її манить її кудись високо, в ясні простори. Невно, певно, більшина тих, що йдуть шукати чудового діаманту, або збивають ся з до-роги в темнім лісі, або знаходять скляні черешки. Але се ще не значить, що діаманти і зовсім нема і що знайти їх зовсім неможливо.